

คู่มือการดำเนินการตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็น
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะทำงานจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คู่มือการดำเนินการตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็น
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

จัดทำโดย

คณะทำงานจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

- เรื่อง คู่มือการดำเนินการตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของสำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎร
- ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๒
- จำนวนหน้า ๑๑๙ หน้า
- จัดทำโดย คณะทำงานจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กรุงเทพฯ

คำนำ

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มิติที่ ๑ มิติด้านประสิทธิภาพผลการปฏิบัติราชการตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ระดับความสำเร็จของการจัดทำคู่มือการดำเนินการตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเพื่อเป็นการดำเนินการตามตัวชี้วัดดังกล่าว คณะกรรมการเตรียมการรองรับการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขึ้น เพื่อให้ดำเนินการตามตัวชี้วัดดังกล่าว ทั้งนี้ ตามตัวชี้วัดดังกล่าวกำหนดให้คณะทำงานจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต้องดำเนินการจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมการและสร้างความพร้อมในการปฏิบัติงานรองรับและสนับสนุนการดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

บัดนี้ คณะทำงานจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้ดำเนินการศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลเอกสารวิชาการของหน่วยงานต่าง ๆ และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมถึงการวิเคราะห์หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่มีหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวข้องกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง และได้นำมาประกอบการพิจารณาจัดทำเป็นคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งคู่มือดังกล่าวจะประกอบด้วยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง กรอบแนวทางในการดำเนินงาน กระบวนการ ขั้นตอนดำเนินงานและผังกระบวนการ (Work Flow) เกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งการหน่วยงานผู้รับผิดชอบในแต่ละกระบวนการ พร้อมรูปแบบเอกสารต่าง ๆ ซึ่งจะประกอบเป็นประโยชน์แก่บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้ถูกต้องครบถ้วน รอบด้านและเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างมีมาตรฐานและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันนิติบัญญัติต่อไป ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ ๑ คือการพัฒนาองค์กรให้ก้าวไปสู่การเป็น Digital Parliament & Smart Parliament ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้

คณะทำงานจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑. ความเป็นมา	๑
๒. วัตถุประสงค์	๓
๓. วิธีการดำเนินการ	๔
๔. ขอบเขตการดำเนินการ	๔
๕. คำจำกัดความ	๔
๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๕
ส่วนที่ ๒ เจตนารมณ์ของมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๖
๑. มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง : การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย	๖
๒. มาตรา ๗๗ วรรคสอง : การจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องก่อนการตรากฎหมาย และทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย	๗
๓. มาตรา ๗๗ วรรคสาม : การควบคุมเนื้อหาของร่างกฎหมาย	๗
ส่วนที่ ๓ กรอบแนวทางในการปฏิบัติและหลักเกณฑ์การพิจารณาดำเนินงาน	๘
เกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบ	
๑. แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๘
๒. ร่างพระราชบัญญัติที่ต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง	๙
๓. การพิจารณาความจำเป็น รูปแบบ วิธีการและงบประมาณในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง	๑๐
๔. ผู้เกี่ยวข้องที่ต้องรับฟังความคิดเห็น	๑๐
๕. วิธีและระยะเวลาในการดำเนินการ	๑๑
๖. กรอบหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอของบประมาณ	๑๑
๗. การจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ	๑๑
๘. การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ	๑๒

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๙. การตรวจสอบเอกสารร่างพระราชบัญญัติที่เสนอให้สภาพิจารณา	๑๒
๑๐. แนวทางและรูปแบบการจัดทำรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของ คณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย	๑๓
๑๑. การกำหนดกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์หรือแนวทางที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ	๑๔
ส่วนที่ ๔ กระบวนการดำเนินงาน ผังกระบวนการ (Work Flow) และหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบอาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	๑๕
๑. กระบวนการดำเนินงานและผังกระบวนการ (Work Flow) เกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบ อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	๑๕
๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี	๑๕
๑.๒ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๑๘
๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๒๑
๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๒๕
ส่วนที่ ๕ ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินการ	๒๘
๑. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ	๒๘
๒. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ	๒๘
ส่วนที่ ๖ หลักเกณฑ์ แนวทาง รูปแบบเอกสารรายงานและรูปแบบหนังสือเพื่อประสานงานต่าง ๆ	๓๒
๑. หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)	๓๒
๒. รูปแบบเอกสารร่างพระราชบัญญัติที่เสนอให้สภาพิจารณา	๓๘
๓. รูปแบบรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ	๔๕
๔. รูปแบบรายงานสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ	๔๘
๕. รูปแบบรายงานผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการวิสามัญ	๕๒
๖. รูปแบบรายงานผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการวิสามัญร่วมกัน ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา	๖๒
๗. รูปแบบหนังสือเพื่อประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินการรับฟังความคิดเห็น	๗๔
๘. แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๘๗
๙. แนวทางการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ	๙๙

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บรรณานุกรม	๑๑๕
ภาคผนวก	๑๑๗
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๑๑๘

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
๑. ผังกระบวนการ (Work Flow) ของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี	๑๗
๒. ผังกระบวนการ (Work Flow) ของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๒๐
๓. ผังกระบวนการ (Work Flow) ของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๒๓
๔. ผังกระบวนการ (Work Flow) ภาพรวมของการเสนอร่างพระราชบัญญัติ	๒๔

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. ความเป็นมา

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐได้บัญญัติหลักการสำคัญในการตรากฎหมายของรัฐไว้ ดังนี้

มาตรา ๗๗ “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่มีกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง”

และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ได้บัญญัติไว้ ดังนี้
มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

“ค. ด้านกฎหมาย

(๑) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ปฏิรูประบบการเรียนรู้การสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ และยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย

(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย

(๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย”

จากการพิจารณาบทบัญญัติรัฐธรรมนูญทั้งสองมาตราดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสาระสำคัญของมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีมาตรการสำคัญเพื่อการปฏิรูปกระบวนการตรากฎหมาย ๔ ประการ ได้แก่

๑. มาตรการทั่วไป เป็นมาตรการซึ่งกำหนดให้รัฐพึงต้องจัดให้มีกฎหมายเพียงพอเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

๒. มาตรการก่อนการตรากฎหมาย เป็นมาตรการซึ่งกำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย รวมถึงการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน

๓. มาตรการภายหลังกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว เป็นมาตรการกำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องด้วย

๔. มาตรการควบคุมเนื้อหาของร่างกฎหมาย เป็นมาตรการที่จะกำหนดให้มีระบบการดำเนินการต่าง ๆ อันได้แก่ ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ และการกำหนดโทษทางอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๒๕๘ ที่ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ในด้านกฎหมาย พบว่าในส่วนที่สำคัญและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องเกี่ยวข้องเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย คือ (๔) การจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ซึ่งตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ในส่วนของการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายนั้น คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายได้เสนอเรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ ไว้ว่า มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีความสำคัญและจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งในประเด็นนี้ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ คือ จัดให้มีกลไกรองรับการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นประกอบการพิจารณาร่างกฎหมาย ตลอดจนจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งจัดให้มีกลไกเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบภารกิจช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายเพื่อเป็นกลไกรองรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าสู่เสนอกฎหมายด้วย

ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญทั้งสองมาตราดังกล่าวข้างต้นประกอบกับประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ในส่วนของการปฏิรูป

ประเทศด้านกฎหมายแล้ว เมื่อพิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องและเป็นไปตามบทบัญญัติและประกาศดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าในมาตรา ๗๗ วรรคสอง ในส่วนของมาตรการก่อนการตรากฎหมาย ที่กำหนดให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน และมาตรการภายหลังกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รวมทั้งกำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวส่งผลให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าวด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ในส่วนของมาตรการก่อนการตรากฎหมาย ที่กำหนดให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติต้องมีการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น การวิเคราะห์ผลกระทบและการเปิดเผยให้ประชาชนทราบ โดยต้องนำมาประกอบการพิจารณาในการตรากฎหมายทุกขั้นตอนด้วย โดยในการดำเนินการดังกล่าวมาตรา ๗๗ วรรคสอง ได้ใช้คำว่า “รัฐพึงจัดให้มี” ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีหน้าที่ในการสนับสนุนภารกิจดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือเสนอโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะต้องดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี เนื่องจากการเสนอกฎหมายสองช่องทางดังกล่าวข้างต้นเป็นการเสนอต่อฝ่ายนิติบัญญัติโดยตรง ดังนั้น เมื่อต้องมีการดำเนินการดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐที่มีพันธกิจในการสนับสนุน สถาบันนิติบัญญัติตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมการรองรับภารกิจใหม่ที่จะเกิดขึ้นตามบทบัญญัติของมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้การดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการสนับสนุนภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการรองรับภารกิจที่จะเกิดขึ้นตามบทบัญญัติและประกาศดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงได้มีการดำเนินการจัดทำคู่มือการดำเนินการตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขึ้น โดยคู่มือดังกล่าวจะเป็นการนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง กรอบแนวทางในการปฏิบัติหลักเกณฑ์การดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว กระบวนการดำเนินงานและผังกระบวนการ (Work Flow) เกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนรายละเอียด ขั้นตอน และกระบวนการรวมทั้งการกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละกระบวนการ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดชัดเจนและความพร้อมในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ ๑ คือการพัฒนาองค์กรให้ก้าวไปสู่การเป็น Digital Parliament & Smart Parliament ของสำนักงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นคู่มือในการดำเนินการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีมาตรฐานและถูกต้องตามกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓. วิธีการดำเนินการ

๓.๑ การศึกษาคู่มือ แนวทาง เอกสาร และรายงานการศึกษา ตลอดจนรายงานการสัมมนา กฎหมาย กฎ ระเบียบและประกาศรวมถึงข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการดำเนินการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๓.๒ การประชุมระดมความคิดเห็นของคณะทำงานเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๓.๓ การรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้องการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๔. ขอบเขต

คู่มือนี้เป็นแนวทางในการดำเนินการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตลอดจนการเปิดเผยผลการดำเนินการในส่วนที่เป็นการพิจารณาดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎรภายใต้กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ และแนวทางที่เกี่ยวข้อง

๕. คำจำกัดความ

๕.๑ คณะกรรมการผู้มีอำนาจ หมายถึง คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นโดยประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทำหน้าที่ในการวินิจฉัยถึงความจำเป็น รูปแบบ วิธีการและงบประมาณในการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของร่างพระราชบัญญัติ ทั้งนี้ ตามกฎ ระเบียบ ประกาศ หรือแนวทางที่กำหนด

๕.๒ คณะกรรมาธิการ หมายถึง คณะกรรมาธิการที่ตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้แก่ คณะกรรมาธิการสามัญ คณะกรรมาธิการวิสามัญ โดยคณะกรรมาธิการได้รับมอบหมายจากสภาผู้แทนราษฎร ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และรายงานให้สภาผู้แทนราษฎรทราบและพิจารณาตามระยะเวลาที่กำหนด

๕.๓ คณะกรรมาธิการร่วมกัน หมายถึง คณะกรรมาธิการที่ตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๓๗ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยคณะกรรมาธิการร่วมกันได้รับมอบหมายจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และรายงานให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบและพิจารณาตามระยะเวลาที่กำหนด

๕.๔ สำนักงาน หมายถึง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๕.๕ เจ้าหน้าที่ หมายถึง บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของร่างพระราชบัญญัติและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนดภายใต้กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือแนวทางที่เกี่ยวข้อง

๕.๖ การรับฟังความคิดเห็น หมายถึง การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย หรือประชาชนที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ ทั้งนี้ รูปแบบและวิธีการ งบประมาณ รวมถึงการจัดทำรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ประกาศ หรือแนวทางที่กำหนด

๕.๗ การวิเคราะห์ผลกระทบ หมายถึง การดำเนินการการวิเคราะห์ผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ทั้งนี้ รูปแบบและวิธีการรวมถึงการจัดทำรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ประกาศ หรือแนวทางที่กำหนด

๕.๘ การเปิดเผยผล หมายถึง การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ทั้งนี้ รูปแบบและวิธีการเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ประกาศ หรือแนวทางที่กำหนด

๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการดำเนินการจัดทำคู่มือการดำเนินการตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้ มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

๖.๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีคู่มือในการดำเนินการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำหรับเป็นแนวทางการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวแก่บุคลากรของหน่วยงาน สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้การดำเนินการสนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติในเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างครอบคลุม ครบถ้วน รอบด้าน มีมาตรฐาน ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เจตนาารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติ

๖.๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีระบบการปฏิบัติงานและการให้บริการของรัฐสภาโดยเฉพาะในส่วนของการสนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติที่มีขีดสมรรถนะสูงเพื่อรองรับการดำเนินการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ทั้งทางโครงสร้าง กระบวนการ บุคลากร และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ ๑ คือการพัฒนาองค์กรให้ก้าวไปสู่การเป็น Digital Parliament & Smart Parliament ของสำนักงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้

ส่วนที่ ๒

เจตนารมณ์ของมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๗๗ “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง”

จากการศึกษาวิเคราะห์เจตนารมณ์มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แล้ว สรุปได้ดังนี้

๑. มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง : การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย

การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย กล่าวคือ รัฐพึงต้องจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้กฎหมายที่จะบังคับใช้ไม่ก่อให้เกิดภาระกับประชาชนเกินสมควร โดยกฎหมายที่จะถูกตราขึ้นได้นั้น จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่งใน ๔ ประการ ดังนี้

ประการที่ ๑ เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประการที่ ๒ หากมีข้อเสนอในการปฏิรูปประเทศเรื่องใด ๆ แล้ว จำเป็นต้องมีกฎหมายนั้น ๆ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศสัมฤทธิ์ผล

ประการที่ ๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้มีกฎหมายฉบับนั้น ๆ อย่างชัดเจน

ประการที่ ๔ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการ

ซึ่งปัจจุบันฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติมีแนวทางปฏิบัติโดยเห็นชอบหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) จำนวน ๑๐ ประการ โดยจะต้องแสดงให้เห็นถึงการพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ๑) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ ๒) การกำหนดเจ้าภาพในการทำภารกิจ ๓) ความจำเป็นในการตรากฎหมาย ๔) ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย ๕) ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า ๖) ความพร้อมของรัฐ ๗) หน่วยงานที่รับผิดชอบ ๘) วิธีการทำงานและการตรวจสอบ ๙) อำนาจในการตรานุมัติ และ ๑๐) การรับฟังความคิดเห็น

๒. มาตรา ๗๗ วรรคสอง : การจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องก่อนการตรากฎหมาย และทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย

การจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องก่อนการตรากฎหมาย และทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย กล่าวคือ รัฐจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการตราพระราชบัญญัติทุกฉบับ ซึ่งในกรณีที่เป็นการเสนอกฎหมายโดยคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอนั้น ย่อมมีการรับฟังความคิดเห็นโดยหน่วยงานผู้ปฏิบัติและเป็นเจ้าของร่างกฎหมายขึ้นตามระเบียบขั้นตอนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เห็นชอบแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่มีข้อสังเกตในส่วนของการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอกับร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนเข้าชื่อนั้น ต้องมีระเบียบปฏิบัติอย่างไรและรัฐพึงรับฟังความคิดเห็นให้กับร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่ ในกรณีที่กฎหมายที่เสนอนั้นมีหลักการเดียวกับร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีเสนอ และในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายใหม่ที่ไม่มีร่างของคณะรัฐมนตรีเสนอ ซึ่งจะต้องจัดทำระเบียบปฏิบัติให้ชัดเจนเพราะหากต้องรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายในส่วนนี้ หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบควรจะเป็นหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการรับภารกิจดังกล่าว ทั้งนี้ ตามร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. มาตรา ๒๐ ที่กำหนดว่าการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบเพื่อประกอบการพิจารณาร่างกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภากำหนด

ส่วนการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐต้องดำเนินการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายในทุกระยะเวลาตามกำหนด โดยยึดหลักการตามพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการตรวจสอบและทบทวนกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อให้กฎหมายมีความเหมาะสมเป็นธรรม ไม่เป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตตามกาลสมัยและวิวัฒนาการของเทคโนโลยีที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยอาจทำการปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิกกฎหมาย

๓. มาตรา ๗๗ วรรคสาม : การควบคุมเนื้อหาของร่างกฎหมาย

การควบคุมเนื้อหาของร่างกฎหมาย กล่าวคือ ได้กำหนดเรื่องเนื้อหาของร่างกฎหมายที่จะใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการว่าจะออกกฎหมายได้เฉพาะ กรณีที่จำเป็น ส่วนการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและให้มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินการให้ชัดเจน และการกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายนั้น ให้กำหนดเฉพาะกรณีที่ร้ายแรง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการควบคุมเนื้อหาของร่างกฎหมายมีหลักการสำคัญ ๔ ประการ อันได้แก่ ๑. การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย ๒. การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย ๓. การกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน ๔. การกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ซึ่งเจตนารมณ์ของมาตรา ๗๗ วรรคสาม เพื่อให้ได้กฎหมายที่มีคุณภาพออกมาบังคับใช้กับประชาชน มีความเหมาะสมและเป็นหลักประกันความยุติธรรมต่อสังคมต่อไป

ส่วนที่ ๓

กรอบแนวทางในการปฏิบัติและหลักเกณฑ์การพิจารณาดำเนินงาน เกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบ

เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงได้วางกรอบแนวทางในการปฏิบัติ และหลักเกณฑ์การพิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าวไว้ ดังนี้

๑. แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีการดำเนินการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายในส่วนของร่างกฎหมายที่เป็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและที่เสนอโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยให้ดำเนินการตามแนวทางจัดทำแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ดังนี้

๑) หลักเกณฑ์การร่างกฎหมายและการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐในการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางดังต่อไปนี้

๑.๑) ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๑.๒) ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๑.๓) การร่างกฎหมายต้องคำนึงถึงหรือพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ และพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๔) ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒) แนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ในการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางสรุปได้ดังต่อไปนี้

การจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ทั้งนี้ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

(๒) ในการรับฟังความคิดเห็น ให้นำหน่วยงานของรัฐประกาศวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

(๓) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น ให้นำหน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

(๔) ให้นำหน่วยงานของรัฐจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ท้ายระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ได้ปรับปรุง และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ และในการส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอร่างกฎหมายที่ได้จัดทำขึ้นให้เสนอพร้อมรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นด้วย

(๕) ในกรณีร่างกฎหมายใดมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือต้องดำเนินการเป็นการลับ หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ให้แตกต่างจากแนวทางตามที่กำหนดไว้ในข้อ (๑) หรือข้อ (๒) ก็ได้ แต่หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่อง ต้องแสดงเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเป็นรายกรณีไป

๓) หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ให้มีหลักเกณฑ์ ประกอบด้วย ๑๐ ข้อ โดยสรุปดังนี้

- (๑) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ
- (๒) ผู้ทำภารกิจ
- (๓) ความจำเป็นในการตรากฎหมาย
- (๔) ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น
- (๕) ผลกระทบและความคุ้มค่า
- (๖) ความพร้อมของรัฐ
- (๗) หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย
- (๘) วิธีการทำงานและตรวจสอบ
- (๙) การจัดทำกฎหมายลำดับรอง
- (๑๐) การรับฟังความคิดเห็น

รายละเอียดตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

๒. ร่างพระราชบัญญัติที่ต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑) ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ให้นำผลดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่เสนอมาพร้อมร่างพระราชบัญญัติมาประกอบในการพิจารณา ทั้งนี้ หากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแล้วเห็นว่าผลการรับฟังความคิดเห็นไม่ครบถ้วนเพียงพอให้สภาผู้แทนราษฎรมีมติและให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือแจ้งมติดังกล่าวไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งไปยังหน่วยงานเจ้าของร่างพระราชบัญญัติพิจารณาและดำเนินการต่อไปและให้ส่งผลการพิจารณาดำเนินการดังกล่าวกลับมายังสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาอีกครั้ง ส่วนในชั้นคณะกรรมการหากมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับฟังความคิดเห็นหรือไม่ อย่างไร โดยหากเห็นว่าจำเป็นให้พิจารณากำหนดรูปแบบและวิธีการ เสนอ

มายังคณะกรรมการผู้มีอำนาจให้พิจารณาเห็นชอบรูปแบบและวิธีการพร้อมกำหนดกรอบงบประมาณก่อนเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาและอนุมัติ

๒) ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและหน่วยงานกลางเป็นมาตรฐานขั้นต้นทุกฉบับโดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้อนุญาต หรืออาจขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่เพื่อรับฟังความคิดเห็น รวมถึงรับฟังความคิดเห็นผ่านช่องทางวิทยุหรือโทรทัศน์รัฐสภา จดหมาย หรืออย่างอื่น ส่วนการพิจารณากำหนดว่าจะใช้รูปแบบ วิธีการ และกรอบงบประมาณเท่าใดให้คณะกรรมการผู้มีอำนาจเป็นผู้กำหนดก่อนเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาและอนุมัติ ในขั้นรับหลักการหากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแล้วเห็นว่าผลการรับฟังความคิดเห็นไม่ครบถ้วนเพียงพอให้สภาผู้แทนราษฎรมติและให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือแจ้งมติดังกล่าวไปยังคณะกรรมการผู้มีอำนาจเพื่อพิจารณาและดำเนินการต่อไปและให้ส่งผลการพิจารณาดังกล่าวกลับมายังสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาอีกครั้ง แต่เมื่อถึงขั้นคณะกรรมการให้คณะกรรมการให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับฟังความคิดเห็นหรือไม่ อย่างไร โดยหากเห็นว่าจำเป็นให้พิจารณากำหนดรูปแบบและวิธีการ เสนอมายังคณะกรรมการผู้มีอำนาจให้พิจารณาเห็นชอบรูปแบบและวิธีการพร้อมกำหนดกรอบงบประมาณก่อนเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาและอนุมัติ

๓) ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีการดำเนินการเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

๓. การพิจารณาความจำเป็น รูปแบบ วิธีการและงบประมาณในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ให้คณะกรรมการผู้มีอำนาจโดยการแต่งตั้งของประธานสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับความจำเป็น รูปแบบ วิธีการและกรอบงบประมาณในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง เมื่อพิจารณากำหนดแล้วเสร็จให้คณะกรรมการผู้มีอำนาจเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาและอนุมัติ ในขั้นคณะกรรมการให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาความจำเป็น กำหนดรูปแบบและวิธีการ เสนอมายังคณะกรรมการผู้มีอำนาจให้ความเห็นชอบรูปแบบและวิธีการพร้อมกำหนดกรอบงบประมาณก่อนเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาและอนุมัติ

รายละเอียดพิจารณาตามแนวทางการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติในส่วนที่ ๖ ข้อ ๘

๔. ผู้เกี่ยวข้องที่ต้องรับฟังความคิดเห็น

ผู้เกี่ยวข้องที่ต้องรับฟังความคิดเห็น ประกอบด้วย (๑) หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ หน่วยงานกลางในด้านต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจนั้น (๒) ภาคประชาชนหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ เช่น ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ที่จะบังคับใช้กฎหมาย องค์กรวิชาชีพ สมาคม หรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับหลักการของร่างกฎหมายฉบับนั้น ๆ และประชาชนทั่วไป โดยให้คณะกรรมการพิจารณาแล้วแต่กรณี โดยให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายละเอียดประกอบการพิจารณา

๕. วิธีและระยะเวลาในการดำเนินการ

รับฟังผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน หรือ www.lawamendment.go.th หรือวิทยุ โทรศัพท์ รัฐบาล ศูนย์รับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือจะใช้วิธีอื่นใดด้วยก็ได้ เช่น การประชุม สัมมนา สัมภาษณ์ และวิธีการอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม ซึ่งให้พิจารณา แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นต้องไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน โดยวิธีการตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายละเอียดประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ เมื่อคณะกรรมการผู้มีอำนาจเห็นชอบแล้วสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรต้องประกาศขั้นตอน วิธีการและระยะเวลาให้ทราบโดยทั่วกัน

รายละเอียดพิจารณาตามแนวทางการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติในส่วนที่ ๖ ข้อ ๘

๖. กรอบหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอของบประมาณ

เรื่องกรอบหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอของบประมาณเพื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็น และการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง นั้น ทั้งในกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเป็นผู้วิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดรูปแบบวิธีการและกรอบงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินงานและระยะเวลาการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนด โดยให้คณะกรรมการผู้มีอำนาจเป็นผู้พิจารณาอีกครั้งก่อนเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาและอนุมัติ ส่วนในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาความจำเป็น พร้อมทั้งพิจารณา กำหนดรูปแบบและวิธีการ เสนอมายังคณะกรรมการผู้มีอำนาจให้ความเห็นชอบรูปแบบและวิธีการ พร้อมทั้งกำหนดกรอบงบประมาณก่อนเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาและอนุมัติ

๗. การจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ

รายงานให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้จัดทำและเสนอให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบ ประกอบด้วย ๖ ข้อ ดังนี้

- (๑) วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น
- (๒) จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นในแต่ละครั้ง
- (๓) พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น
- (๔) ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น
- (๕) ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง และคำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
- (๖) การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายรายละเอียดตามรูปแบบรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ

๘. การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

รายงานให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้จัดทำและเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย ๘ ข้อ โดยสรุปดังนี้

- (๑) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย
- (๒) ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

- (๓) สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ต้องถูกจำกัด
 - (๔) ภาระหรืออุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนอันเนื่องมาจากการมีกฎหมายนั้น
 - (๕) ผลกระทบต่องบประมาณ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ
 - (๖) เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
 - (๗) หน่วยงานผู้รับผิดชอบ จำนวนเจ้าหน้าที่ของรัฐ อุปกรณ์ และงบประมาณที่ต้องใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย
 - (๘) การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ (ถ้ามี)
- รายละเอียดตามรูปแบบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

๙. การตรวจสอบเอกสารร่างพระราชบัญญัติที่เสนอให้สภาพิจารณา

เมื่อมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติมายังสภา ก่อนที่ประธานสภาจะมีคำสั่งให้บรรจุระเบียบวาระการประชุม ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของเอกสารประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

๑) กรณีร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

- (๑) บันทึกหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ
- (๒) ร่างพระราชบัญญัติ
- (๓) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
- (๔) ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติ (ถ้ามี)
- (๕) เอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้แก่ การวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบ (Checklist) การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ

(๖) เอกสารอื่น ๆ ในกรณีที่เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องมีบัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน และแผนที่ท้ายพระราชบัญญัติด้วย

๒) กรณีร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอ นอกจากข้อ ๑) (๑) – (๕) แล้ว ให้เพิ่มการตรวจสอบรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคนตามมาตรา ๑๓๓ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย

๓) กรณีร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอ นอกจากข้อ ๑) (๑) – (๕) แล้ว ให้เพิ่มการตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน ตามมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย และให้เป็นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายกำหนด

หากหน่วยงานใดไม่ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องดำเนินการดังกล่าว แต่หากหน่วยงานเจ้าของเรื่องยืนยันว่าได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว ให้นำความกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้วหรือไม่

๑๐. แนวทางและรูปแบบการจัดทำรายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และต้องจัดทำรายงานผลการพิจารณาต่อสภานั้น ในหัวข้อ “ผลการพิจารณา” ของรายงานผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติขึ้นคณะกรรมการ ให้กำหนดหัวข้อ “ผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗” เป็นส่วนหนึ่งของรายงานโดยให้เป็นหัวข้อแรกของหัวข้อผลการพิจารณา และให้แบ่งเป็นหัวข้อย่อย ๒ หัวข้อ คือ หัวข้อแรกประกอบด้วย ส่วนแรกสรุปผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ในชั้นการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีหรือชั้นก่อนรับหลักการกรณีเป็นร่างที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอ แล้วแต่กรณี และส่วนที่สองเป็นสรุปผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ตามลำดับ จากนั้นจึงเป็นหัวข้อที่สอง คือ ผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ตามรูปแบบปกติ ซึ่งสรุปผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ มีคำอธิบาย ดังนี้

๑) สรุปผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ในชั้นการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี หรือชั้นก่อนรับหลักการกรณีเป็นร่างที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอ แล้วแต่กรณี คือ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชั้นการยกร่างกฎหมายฉบับนั้น ๆ ของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือหน่วยงานเจ้าของเรื่องหรือของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และส่งให้สภาผู้แทนราษฎรมาพร้อมกับเอกสารวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและวิเคราะห์ผลกระทบของร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ และให้สรุปผลในตอนท้ายของหัวข้อนี้ด้วยว่า จากการรับฟังความคิดเห็นข้างต้นแล้วหน่วยงานเจ้าของเรื่องได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ และเพียงใด ก่อนที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ มายังสภา

๒) สรุปผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร คือ ผลการพิจารณาของคณะกรรมการภายหลังจากได้นำสรุปผลการดำเนินการในข้อ ๑ มาพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็นประการใด ตลอดจนมีการดำเนินการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบผลการพิจารณาได้ว่าเป็นอย่างไร พร้อมทั้งสรุปผลในตอนท้ายของหัวข้อนี้ด้วยว่า ผลการพิจารณาของคณะกรรมการได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ หรือไม่ เพียงใด

ทั้งนี้ กรณีหากมีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันและมีการรับฟังความคิดเห็นให้ดำเนินการเช่นเดียวกัน

รายละเอียดตามรูปแบบรายงานผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการวิสามัญและรายงานผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการวิสามัญร่วมกันของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

๑๑. การกำหนดกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์หรือแนวทางที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ

เพื่อให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น ควรจะกำหนดแนวทางการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ไว้เป็นหลักการในข้อบังคับการประชุม

สภาโดยให้มีการออกกฎ ประกาศ ระเบียบ แนวทาง หรือหลักเกณฑ์ที่จะใช้ดำเนินการที่ออกตามข้อบังคับ ซึ่งขั้นตอน วิธีการต่าง ๆ ในการดำเนินการอย่างละเอียดสามารถนำไปกำหนดเป็นคู่มือหรือระเบียบได้โดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับ รวมทั้งจะเป็นการสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. มาตรา ๒๐ ที่ผ่านการเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ที่กำหนดว่า “สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาหรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาอาจมีมติหรือตราข้อบังคับให้มีการรับฟังความคิดเห็นหรือวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายก่อนหรือในระหว่างการศึกษาร่างกฎหมายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร”

ส่วนที่ ๔

กระบวนการดำเนินงาน ผังกระบวนการ (Work Flow) และหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบอาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. กระบวนการดำเนินงานและผังกระบวนการ (Work Flow) เกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบอาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี

๑.๑.๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน

เมื่อคณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชบัญญัติมายังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รับเรื่องไว้แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

ก่อนบรรจุระเบียบวาระการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติตามแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ หากเห็นว่าดำเนินการครบถ้วนแล้ว ให้พิจารณาเสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาอนุญาตให้บรรจุระเบียบวาระการประชุมต่อไป

หลังบรรจุระเบียบวาระการประชุม

ในการพิจารณาวาระที่หนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร หากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแล้วเห็นว่าผลการรับฟังความคิดเห็นไม่ครบถ้วนเพียงพอให้สภาผู้แทนราษฎรมีมติและให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือแจ้งมติดังกล่าวไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งไปยังหน่วยงานเจ้าของร่างพระราชบัญญัติพิจารณาและดำเนินการต่อไปและให้ส่งผลการพิจารณาดังกล่าวกลับมายังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติแล้ว ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๒ หากคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติมจากเดิม ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) คณะกรรมการพิจารณากำหนดรูปแบบและวิธีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง เสนอให้คณะกรรมการผู้มิอำนาจ เพื่อพิจารณาและกำหนดกรอบงบประมาณก่อนนำเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและอนุมัติ

๒) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ตามรูปแบบ วิธีและกรอบงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากประธานสภาผู้แทนราษฎรตามการเสนอของคณะกรรมการผู้มิอำนาจ*

๓) เมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องเสร็จแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจัดทำและเสนอรายงานสรุปผลต่อคณะกรรมการธิการเพื่อพิจารณาต่อไป

๔) คณะกรรมการธิการนำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเผยแพร่ต่อประชาชนและนำไปประกอบการพิจารณา

๕) จัดทำรายงานเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรบรรจุระเบียบวาระการประชุม

๖) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวาระที่สอง และวาระที่สาม เพื่อมีมติเห็นชอบและนำเสนอวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติเป็นอันตกไป

อนึ่ง ในกรณีกระบวนการพิจารณาหลังจากวาระที่สองในชั้นคณะกรรมการธิการของสภาผู้แทนราษฎรไปแล้ว ก่อนที่รัฐสภาจะให้ความเห็นชอบอาจมีความจำเป็นต้องมีการรับฟังความคิดเห็น เช่น การตั้งคณะกรรมการร่วมกันของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาก็ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับชั้นคณะกรรมการธิการสภาผู้แทนราษฎร จนกว่ารัฐสภาจะเห็นชอบเป็นกฎหมาย

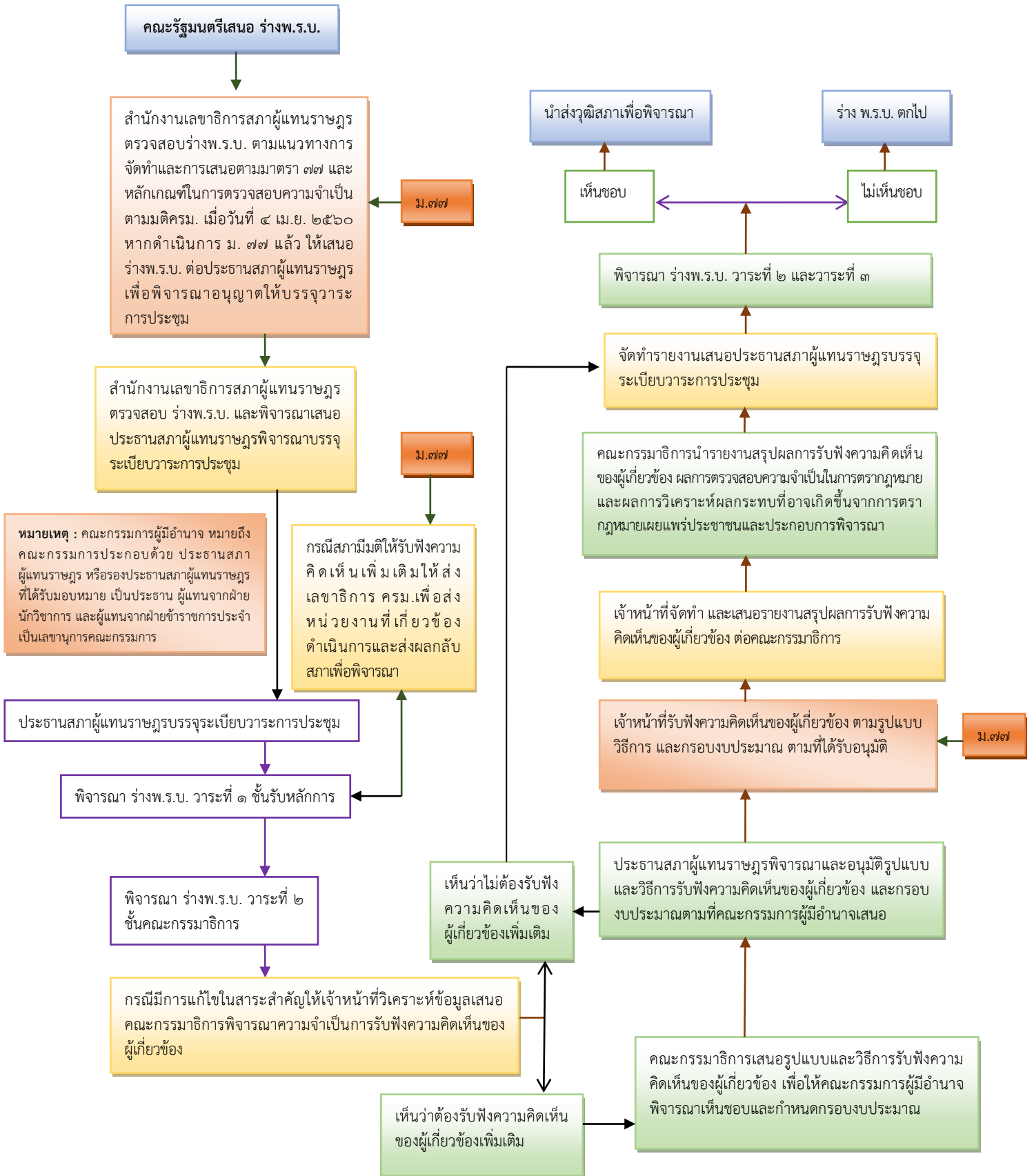
กรณีที่คณะกรรมการธิการหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าไม่จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติมให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปตามข้อที่ ๕) จัดทำรายงานเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรบรรจุระเบียบวาระการประชุม

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการธิการจะต้องนำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ผลการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย และผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมายที่แนบมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติมาประกอบการพิจารณาด้วย

* คณะกรรมการผู้มิอำนาจ หมายถึง คณะกรรมการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรตั้งขึ้น ประกอบด้วย ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรอาจแต่งตั้งให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง หรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง เป็นประธาน ผู้แทนจากฝ่ายนักวิชาการ และผู้แทนจากฝ่ายข้าราชการประจำ โดยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นคณะกรรมการ และมีผู้อำนวยการสำนักที่เกี่ยวข้องเป็นเลขานุการและคณะกรรมการ ทั้งนี้ ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และการรวบรวมและประมวลความคิดเห็นของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการพิจารณาเสนอร่างกฎหมายที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งในชั้นก่อนและหลังบรรจุระเบียบวาระการประชุม ให้ยึดหลักเกณฑ์และแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๖๑ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๑.๒ ผังกระบวนการ (Work Flow) ของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดย

คณะรัฐมนตรี

๑.๒ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑.๒.๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติตามความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือเมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจัดทำร่างพระราชบัญญัติมาเอง แล้วเสนอร่างพระราชบัญญัติมายังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา และส่งตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติตามแนวทางการจัดทำและการเสนอตามมาตรา ๗๗ และหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็น (Checklist) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ และเมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รับเรื่องไว้แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

ก่อนบรรจุระเบียบวาระการประชุม

๑) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลพร้อมก็นำเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินและอนุญาตเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานและเว็บไซต์หน่วยงานกลางเพื่อรับฟังความคิดเห็นมาตฐานขั้นต้น

ข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบต้องวิเคราะห์ประกอบด้วย

(๑) สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ กำหนดประเด็นการรับฟังความคิดเห็น รูปแบบและวิธีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

(๒) กรอบงบประมาณที่จะต้องใช้ดำเนินการ

กรณีวินิจฉัยเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินส่งให้นายกรัฐมนตรีให้คำรับรองก่อนดำเนินการต่อไป

กรณีวินิจฉัยไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินให้ดำเนินการต่อไป

๒) ผู้มีอำนาจ พิจารณาวิธีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และกรอบงบประมาณที่จะใช้ดำเนินการและเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติ

๓) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามวิธีและกรอบงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ

๔) เมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเสร็จแล้วให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจัดทำและเสนอรายงานสรุปผลต่อคณะกรรมการผู้ที่มีอำนาจเพื่อพิจารณาต่อไป

๕) คณะกรรมการผู้ที่มีอำนาจ พิจารณารายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเสนอ หากเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนแล้วให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

แต่หากเห็นว่ายังไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนตามข้อเสนอแนะ แล้วเสนอต่อคณะกรรมการผู้ที่มีอำนาจ เพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๖) เมื่อคณะกรรมการผู้ที่มีอำนาจให้ความเห็นชอบรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามที่สำนักงาน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเสนอแล้ว ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาดำเนินการ เสนอร่างพระราชบัญญัติและเอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาบรรจุระเบียบวาระการประชุมและ เผยแพร่ต่อประชาชน

หลังบรรจุระเบียบวาระการประชุม

ในการพิจารณาวาระที่หนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร หากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาแล้วเห็นว่า การรับฟังความคิดเห็นไม่ครบถ้วนเพียงพอให้สภาผู้แทนราษฎรมีมติและให้ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือแจ้งมติดังกล่าวไปยังคณะกรรมการผู้มิอำนาจเพื่อพิจารณาและ ดำเนินการต่อไปและให้ส่งผลการพิจารณาดังกล่าวกลับมายังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติแล้ว ในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๒ หากคณะกรรมการธิการเห็นว่า ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง เพิ่มเติม ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) คณะกรรมการธิการพิจารณากำหนดรูปแบบและวิธีการรับฟังความคิดเห็น ของผู้เกี่ยวข้อง เสนอต่อคณะกรรมการผู้มิอำนาจเพื่อพิจารณาและกำหนดกรอบงบประมาณก่อนนำเสนอ ประธานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและอนุมัติ

๒) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดำเนินการ รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ตามรูปแบบ วิธีการและกรอบงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจาก ประธานสภาผู้แทนราษฎรตามที่คณะกรรมการผู้มิอำนาจเสนอ

๓) เมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รับฟังความคิดเห็นของ ผู้เกี่ยวข้อง เสร็จแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจัดทำและเสนอรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

๔) คณะกรรมการธิการนำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเผยแพร่ต่อประชาชนและนำมาประกอบการพิจารณา

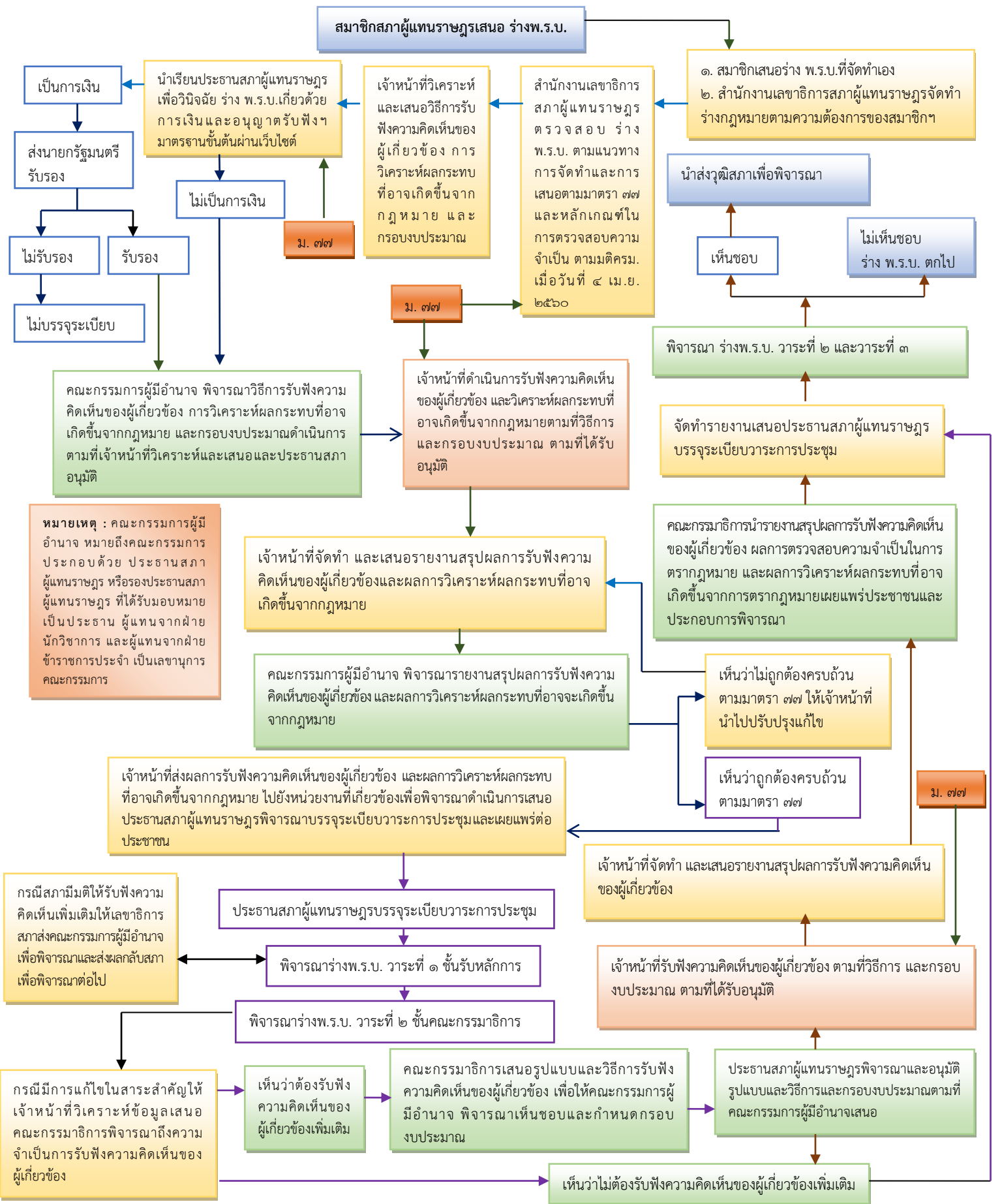
๕) จัดทำรายงานเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรบรรจุระเบียบวาระการประชุม

๖) สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สอง และวาระที่สาม เพื่อ มีมติเห็นชอบและนำส่งวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป ถ้าวุฒิสภาไม่เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติเป็นอันตกไป

อนึ่ง ในกรณีกระบวนการพิจารณาหลังจากวาระที่สองในชั้นคณะกรรมการธิการของ สภาผู้แทนราษฎรไปแล้ว ก่อนที่รัฐสภาจะให้ความเห็นชอบอาจมีความจำเป็นต้องมีการรับฟัง ความคิดเห็น เช่น การตั้งคณะกรรมการร่วมกันของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาก็ให้ดำเนินการ เช่นเดียวกับชั้นคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎร จนกว่ารัฐสภาจะเห็นชอบเป็นกฎหมาย

กรณีที่คณะกรรมการหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าไม่จำเป็นต้องรับ ฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติมให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปตามข้อที่ ๕) จัดทำรายงานเสนอ ประธานสภาผู้แทนราษฎรบรรจุระเบียบวาระการประชุมต่อไป ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการจะต้อง นำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ผลการตรวจสอบความจำเป็นในการตรา กฎหมายและผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมายที่แนบมาพร้อม กับ ร่างพระราชบัญญัตินำประกอบการพิจารณาด้วย

๑.๒๒ ผังกระบวนการ (Work Flow) ของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๑.๓.๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน

เมื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอร่างพระราชบัญญัติมายังสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายและส่งตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติตามแนวทางการจัดทำและการเสนอตามมาตรา ๗๗ และหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็น (Checklist) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ และเมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รับเรื่องไว้แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

ก่อนบรรจุระเบียบวาระการประชุม

๑) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลพร้อมก็นำเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินและอนุญาตเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานและเว็บไซต์หน่วยงานกลางเพื่อรับฟังความคิดเห็นมาตฐานขั้นต้น

ข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบต้องวิเคราะห์ประกอบด้วย

(๑) สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ กำหนดประเด็นการรับฟังความคิดเห็น รูปแบบและวิธีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

(๒) กรอบงบประมาณที่จะต้องใช้ดำเนินการ

๒) คณะกรรมการผู้มีความรู้ พิจารณารูปแบบและวิธีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และกรอบงบประมาณที่จะใช้ดำเนินการ และเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติ

๓) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามรูปแบบวิธีการและกรอบงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ

๔) เมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเสร็จแล้วให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจัดทำและเสนอรายงานสรุปผลต่อคณะกรรมการผู้มีความรู้เพื่อพิจารณาต่อไป

๕) คณะกรรมการผู้มีความรู้ พิจารณารายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเสนอ หากเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนแล้วให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป แต่หากเห็นว่ายังไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนตามข้อเสนอแนะ แล้วเสนอต่อคณะกรรมการผู้มีความรู้เพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๖) เมื่อคณะกรรมการผู้มีความรู้ ให้ความเห็นชอบรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเสนอแล้ว ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติและเอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาบรรจุระเบียบวาระการประชุมและเผยแพร่ต่อประชาชน

หลังบรรจุระเบียบวาระการประชุม

ในการพิจารณาวาระที่หนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร หากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแล้วเห็นว่าผลการรับฟังความคิดเห็นไม่ครบถ้วนเพียงพอให้สภาผู้แทนราษฎรมติและให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือแจ้งมติดังกล่าวไปยังคณะกรรมการผู้มิอำนาจเพื่อพิจารณาและดำเนินการต่อไปและให้ส่งผลการพิจารณาดังกล่าวกลับมายังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมิมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติแล้ว ในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติในวาระที่ ๒ คณะกรรมาธิการเห็นว่า ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติมให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) คณะกรรมาธิการพิจารณากำหนดรูปแบบและวิธีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง เสนอต่อคณะกรรมการผู้มิอำนาจเพื่อพิจารณาและกำหนดกรอบงบประมาณก่อน นำเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและอนุมัติ

๒) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ตามรูปแบบ วิธีการและกรอบงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากประธานสภาผู้แทนราษฎรตามที่คณะกรรมการผู้มิอำนาจเสนอ

๓) เมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง เสร็จแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจัดทำและเสนอรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการตรากฎหมายต่อคณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณาต่อไป

๔) คณะกรรมาธิการนำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมายประกอบการพิจารณา

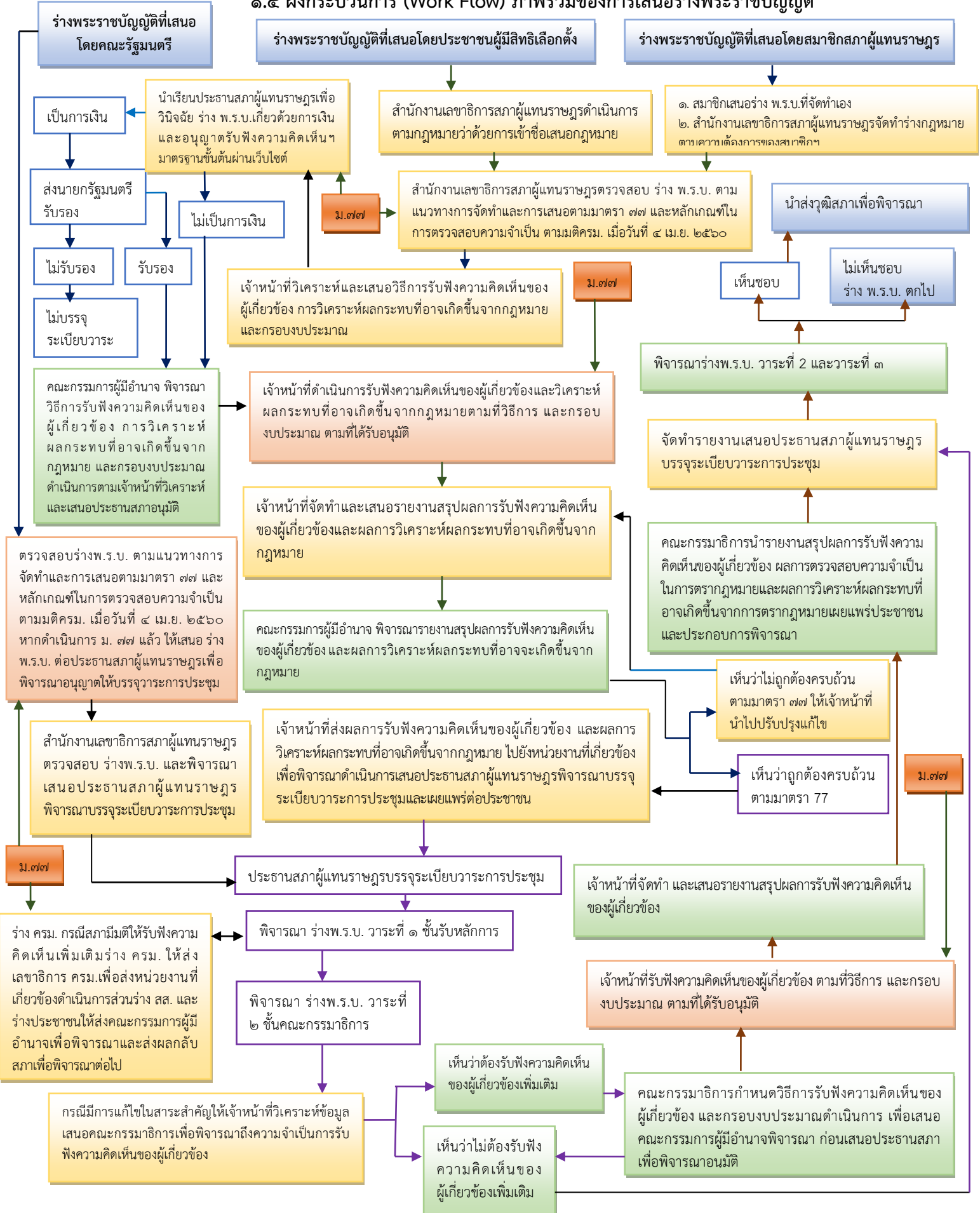
๕) จัดทำรายงานเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรบรรจุระเบียบวาระการประชุม

๖) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สอง และวาระที่สาม เพื่อมีมติเห็นชอบและนำเสนอวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป ถ้าไม่เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติเป็นอันตกไป

อนึ่ง ในกรณีกระบวนการพิจารณาหลังจากวาระที่สองในชั้นคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรไปแล้ว ก่อนที่รัฐสภาจะให้ความเห็นชอบอาจมีความจำเป็นต้องมีการรับฟังความคิดเห็น เช่น การตั้งคณะกรรมาธิการร่วมกันของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาก็ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับชั้นคณะกรรมาธิการสภาผู้แทนราษฎร จนกว่ารัฐสภาจะเห็นชอบเป็นกฎหมาย

กรณีที่คณะกรรมาธิการหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าไม่จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติมให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปตามข้อที่ ๕) จัดทำรายงานเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรบรรจุระเบียบวาระการประชุมต่อไป ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการจะต้องนำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ผลการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายและผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมายที่แนบมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัตินำประกอบการพิจารณาด้วย

๑.๔ ผังกระบวนการ (Work Flow) ภาพรวมของการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

การกำหนดหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อรองรับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ดำเนินการโดยการมอบให้เป็นภารกิจของหน่วยงานที่มีอยู่เดิมดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ภายใต้หลักการพิจารณาอบหมายดำเนินการตามกรอบหน้าที่และอำนาจของแต่ละส่วนงานและจะต้องกระจายงานให้ได้สัดส่วนโดยคำนึงภาระงานเดิม และต้องไม่เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับแต่ละสำนักที่เกี่ยวข้องมากเกินไป เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงควรมีการกระจายภาระงานให้กับสำนักต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามหน้าที่และอำนาจ โดยสรุป ดังนี้

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี

ขั้นก่อนการบรรจุระเบียบวาระและขั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร มอบให้เป็นภารกิจของสำนักการประชุม

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ขั้นก่อนการบรรจุระเบียบวาระและขั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

แยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑) กรณีร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สำนักกฎหมายเป็นผู้ยกร่าง มอบเป็นภารกิจของสำนักกฎหมายเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ เนื่องจากสำนักกฎหมายเป็นผู้ยกร่างมาตั้งแต่ต้น ย่อมมีความเข้าใจเกี่ยวกับที่มาและเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอย่างดี เพราะมีภารกิจจัดทำร่างกฎหมายตามความต้องการให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงการศึกษา วิเคราะห์เกี่ยวกับกฎหมายเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เสนอ แก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย

๒) กรณีร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ยกร่างเอง มอบให้เป็นภารกิจของสำนักวิชาการเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ เนื่องจากสำนักวิชาการมีภารกิจดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและญัตติ รวมถึงงานวิเคราะห์ เสนอความเห็นและให้บริการทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติของสมาชิกรัฐสภา คณะกรรมาธิการ ข้าราชการ และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ขั้นก่อนการบรรจุระเบียบวาระและขั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร มอบให้เป็นภารกิจของสำนักการประชุมเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ซึ่งเป็นไปตามภารกิจของสำนักการประชุม คือ การดำเนินการเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชน

ขั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการทุกฉบับ มอบให้เป็นภารกิจของสำนักกรรมาธิการ ๑ สำนักกรรมาธิการ ๒ และสำนักกรรมาธิการ ๓

๒.๔ หน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านเลขานุการแก่คณะกรรมการผู้มิอำนาจพิจารณา กำหนดรูปแบบ วิธีการและกรอบงบประมาณในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

หน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านเลขานุการแก่คณะกรรมการผู้มิอำนาจพิจารณา กำหนดรูปแบบ วิธีการและกรอบงบประมาณในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานสภาผู้แทนราษฎร และมีประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานคณะทำงาน มอบให้เป็นภารกิจของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

๓. บทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ

เจ้าหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเพื่อรองรับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามข้อ ๒.๑ – ๒.๓ ให้มีบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้

๓.๑ จัดทำสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่เข้าสู่การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓.๒ กำหนดประเด็นที่จะนำไปรับฟังความคิดเห็นของร่างพระราชบัญญัติที่เข้าสู่การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓.๓ วิเคราะห์ผู้เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติที่ต้องรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกำหนดจำนวนกลุ่มเป้าหมาย

๓.๔ วิเคราะห์วิธีการ รูปแบบ และงบประมาณในการรับฟังความคิดเห็นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการผู้มิอำนาจ

๓.๕ ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการผู้มิอำนาจที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติ

๓.๖ จัดทำรายงานผลการรับฟังรับฟังความคิดเห็นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามรูปแบบรายงานที่กำหนด

๓.๗ นำเสนอรายงานผลการรับฟังรับฟังความคิดเห็นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายต่อคณะกรรมการผู้มิอำนาจเพื่อพิจารณา และดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีคณะกรรมการมีมติเห็นชอบให้นำเสนอรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรหรือคณะกรรมการธิการ แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป รวมทั้งนำเผยแพร่ต่อประชาชนผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานหรือหน่วยงานกลางต่อไป

(๒) กรณีคณะกรรมการไม่เห็นชอบและให้แก้ไข ให้ดำเนินการแก้ไขแล้วนำเสนอคณะกรรมการอีกครั้งหากคณะกรรมการมีมติเห็นชอบให้นำเสนอรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรหรือคณะกรรมการธิการ แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป รวมทั้งนำเผยแพร่ต่อประชาชนผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานหรือหน่วยงานกลางต่อไป

๔. หน่วยงานสนับสนุน

หน่วยงานภายในที่ทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๔.๑ การสนับสนุนการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน มอบเป็นภารกิจของสำนักสารสนเทศ

๔.๒ การสนับสนุนการสนับสนุนการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผ่านวิทยุและโทรทัศน์ของรัฐสภา มอบเป็นภารกิจของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

๔.๓ การสนับสนุนการสนับสนุนการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผ่านสื่อมวลชนและช่องทางประชาสัมพันธ์อื่น ๆ มอบเป็นภารกิจของสำนักประชาสัมพันธ์

รูปแบบ วิธีการและกรอบงบประมาณในการดำเนินการสนับสนุนเป็นไปตามที่คณะกรรมการผู้มีอำนาจกำหนด

ส่วนที่ ๕

ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เป็นภารกิจใหม่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่เกิดขึ้นตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะทำงานจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้พบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการอยู่ในบางประการ และเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนด สรุปได้ดังนี้

๑. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๑) การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เป็นภารกิจใหม่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่เกิดขึ้นตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งขณะนี้กฎหมาย ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร กฎประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ระหว่างดำเนินการ ดังนั้น จึงยังไม่มีแนวทางในการดำเนินการที่ชัดเจน เนื่องจากการดำเนินการจะต้องเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒) เนื่องจากเป็นภารกิจใหม่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงยังไม่เคยดำเนินการมาก่อน ดังนั้น จึงอาจเกิดอุปสรรคในการดำเนินงานเรื่องของประสบการณ์ของบุคลากร และแนวทางปฏิบัติเพราะจะต้องมีการกำหนดขึ้นมาใหม่ ขณะที่บางเรื่องในระหว่างการดำเนินการอาจพบประเด็นปัญหาและจะต้องปรับแก้ไขปัญหาเป็นการเฉพาะหน้าไปพลางก่อน

๒. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

๑) เนื่องจากกฎหมาย ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร กฎ ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ระหว่างดำเนินการ แต่เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวยังคงสามารถดำเนินการได้ เบื้องต้นควรมีการตั้งคณะกรรมการผู้มิอำนาจ เพื่อพิจารณากำหนดรูปแบบ วิธีการและกรอบงบประมาณในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ส่วนการดำเนินการให้ยึดหลักเกณฑ์และแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๖๑ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ไปพลางก่อน กรณีเมื่อมีการดำเนินการจัดทำและประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร กฎประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวเรียบร้อยแล้วควรมีการเร่งดำเนินการจัดทำและปรับปรุงคู่มือการดำเนินการตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น

๒) การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้นมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องที่ต้อง พิจารณาจำนวนมากทั้งกระบวนการ ขั้นตอน การพิจารณางบประมาณ ดังนั้น เพื่อความละเอียด รอบคอบ ความถูกต้อง และมีประสิทธิภาพในการดำเนินการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ควรมีการกำหนดแนวทางในการดำเนินการโดยการวางหลักการไว้ในข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร หลังจากนั้นให้มีการกำหนดกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวทางรวมถึงคู่มือใน การดำเนินการที่เกี่ยวข้องโดยละเอียดอีกครั้ง ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการของสำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีกฎ ระเบียบหลักเกณฑ์ และแนวทางรองรับเพื่อให้ใช้ดุลพินิจ น้อยที่สุด

๓) การกำหนดหลักการ แนวทางในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ควรให้กำหนดและวางหลักการเพื่อรองรับการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เช่น เรื่องของการ ให้มีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมาย รวมทั้งวางหลักการให้สามารถออกกฎ ประกาศ ระเบียบและกรอบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อมารองรับการดำเนินการดังกล่าวได้

๔) กรณีที่มีการตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการขึ้นมาพิจารณาความจำเป็น กำหนดรูปแบบ วิธีการและกรอบงบประมาณในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจ เกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น องค์ประกอบของคณะกรรมการชุดดังกล่าวไม่ควรมีจำนวนมากจนเกินไป และควรมาจากบุคคลที่มี ความรู้ ความสามารถที่หลากหลายทั้งทางด้านกฎหมายและวิชาการด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งมีความเป็นกลางทางการเมือง โดยคณะกรรมการชุดนี้ควรให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้ง รูปแบบคณะกรรมการจะมีความคล่องตัว ซึ่งคณะกรรมการไม่ควรมีจำนวนมากเกินไป ควรมีประมาณ ๑๐ - ๑๒ คน ส่วนองค์ประกอบของคณะกรรมการ ควรประกอบด้วยประธานคณะกรรมการ ได้แก่ ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรอาจจะแต่งตั้งให้รองประธานสภา ผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง หรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง เป็นประธาน ผู้แทนจากฝ่าย นักวิชาการ และผู้แทนจากฝ่ายข้าราชการประจำ โดยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นคณะกรรมการ และมีผู้อำนวยการสำนักที่เกี่ยวข้องเป็นเลขานุการ และคณะกรรมการ

๕) ให้มีการออกระเบียบและกรอบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อมารองรับการดำเนินการ ดังนี้

๕.๑) แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ และแนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการวิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๕.๒) ระเบียบว่าด้วยการได้มาซึ่งคณะกรรมการ หน้าที่และอำนาจ และองค์ประกอบของ คณะกรรมการผู้ที่จะมาพิจารณาความจำเป็น กำหนดรูปแบบ วิธีการและงบประมาณในการรับฟัง ความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๕.๓) ประกาศเรื่องกรอบหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอของบประมาณเพื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งในกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

๕.๔) ประกาศเรื่องกรอบหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๕.๕) ประกาศหลักเกณฑ์ในการกำหนดระยะเวลาและวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖) ควรมีการกำหนดเรื่องกรอบระยะเวลาในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้ชัดเจน การดำเนินการทั้งกระบวนการไม่ควรเกิน ๔๕ วัน โดยควรกำหนดไว้ในระเบียบ กรอบหลักเกณฑ์ หรือประกาศที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

๗) เนื่องจากการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นภารกิจใหม่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและยังไม่เคยดำเนินการมาก่อน ดังนั้น เพื่อให้บุคลากรเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว และพร้อมที่จะเข้าร่วมขับเคลื่อนในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องดังกล่าว ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบ วิธีการในการดำเนินการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าว เพื่อให้บุคลากรได้เกิดความเข้าใจ และรับรู้ถึงแนวทางในการดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งจะทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็วและบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘) เนื่องจากการดำเนินการตามภารกิจนี้เป็นภารกิจใหม่ที่ไม่เคยปฏิบัติมาก่อน ดังนั้น ในการดำเนินการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณากำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ชัดเจนว่า หน่วยงานใดจะต้องรับผิดชอบดำเนินการอย่างไรบ้างในกระบวนการ และมีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรได้รับทราบ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายได้เตรียมการรองรับ รวมถึงทำความเข้าใจกับกระบวนการและบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของตนเองให้ชัดเจน กรณีต้องร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ก็ต้องทำความเข้าใจถึงการส่งต่องานให้เกิดความต่อเนื่องและเป็นระบบเดียวกัน ทั้งนี้ จะต้องถูกต้องตามเจตนารมณ์และบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดด้วย

๙) เนื่องจากการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยองค์ความรู้และความสามารถที่เป็นลักษณะของสหวิทยาการ ดังนั้น การกำหนดหรือมอบหมายบุคลากรที่จะมารับผิดชอบในการดำเนินการเรื่องดังกล่าว จึงควรประกอบด้วยทั้งนักวิชาการและวิทยากรที่มีความรู้ในเรื่องกฎหมาย รวมถึงวิชาการในแขนงต่าง ๆ ตลอดจนบุคลากรในตำแหน่งอื่น ๆ ที่จะต้องเข้ามาเป็นทีมสนับสนุนเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนภารกิจให้บรรลุเป้าหมายตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๑๐) เพื่อให้การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการเปิดช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึงมากที่สุด สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอาจเปิดศูนย์รับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าวเป็นการเฉพาะโดยปรับใช้ร่วมกับศูนย์รับเรื่องร้องเรียนของสำนักงาน

๑๑) เพื่อให้การดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายมีความรอบด้าน ครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์ น่าเชื่อถือ ดังนั้น ในการดำเนินการจัดทำรายงาน นอกจากจะเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดแล้วจะต้องอาศัยหลักการทางวิชาการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานดังกล่าวด้วย ทั้งในรูปแบบของสถิติ หรือการบรรยายโดยในการวิเคราะห์ผลกระทบควรมีการศึกษาแนวทางในการดำเนินการของกฎหมายที่มีลักษณะใกล้เคียงกันทั้งในประเทศและต่างประเทศว่ามีการดำเนินการอย่างไรและมีผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกฎหมายเหล่านั้นเป็นอย่างไรบ้าง นำมาประกอบหรือเปรียบเทียบกับร่างพระราชบัญญัติที่กำลังดำเนินการ ซึ่งข้อมูลที่น่ามาใช้จะต้องมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ ความเป็นปัจจุบัน และรายงานจะต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของผู้บังคับบัญชา รวมทั้งจากคณะกรรมการผู้พิจารณาซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวก่อนที่จะมีการนำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการหรือสภาผู้แทนราษฎรเพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ รวมทั้งการเผยแพร่ต่อประชาชนผ่านสื่อต่าง ๆ ต่อไป

ส่วนที่ ๖

หลักเกณฑ์ แนวทาง รูปแบบเอกสารรายงาน และรูปแบบหนังสือเพื่อประสานงานต่าง ๆ

๑. หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติ

 กฎหมายใหม่ แก้ไข/ปรับปรุง ยกเลิก

ผู้เสนอ

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทย

มีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

.....

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

.....

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชนหรือไม่ อย่างไร

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้

ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่า

หรือไม่

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

 หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง

- หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่อง
- ยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่อง
- แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง
- ๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่
- ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร
- ๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้
- ๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย
- (ก) การใช้บังคับกฎหมาย
- ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก
- ทயอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก
- ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก
- (ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย
- ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก
- มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด
- ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น
- ๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ
- ควบคุม กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ส่งเสริม
- ระบบผสม
- เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว
- ๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย
- ๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม
- ๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร
- คุ้มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร
- ๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุญาตหรือไม่ อย่างไร
- ๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่
- ๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร
-
- ๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่
- มีการตรวจสอบก่อนการต่อใบอนุญาตหรือไม่
- ๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย
- ๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร
-
- ๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่
- หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

- ๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่
เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ.....
- ๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร
- ๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด
 โทษทางอาญา โทษทางปกครอง ระบบผสม
- ๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด
- ๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร
๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น
- ๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่
- ๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่
๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า
- ๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย
- ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง
- ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย
- ๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว
- ด้านเศรษฐกิจ
- เชียงบวก
- ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก
- เชียงลบ
- ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ
- ด้านสังคม
- เชียงบวก
- ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก
- เชียงลบ
- ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ
- ด้านอื่น ๆ
- เชียงบวก
- ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก
- เชียงลบ
- ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ
- ๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด
- การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

- ๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ
- ๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการ
อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด
- ๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด
- การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อย
เพียงใด
- ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อยเพียงใด
- และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา มากน้อยเพียงใด
- ๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร
- สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด
- ๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคม
จะได้รับ ได้แก่
- ๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดจากการปฏิบัติตามกฎหมาย
- ๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน
และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ
๖. ความพร้อมของรัฐ
- ๖.๑ ความพร้อมของรัฐ
- (ก) กำลังคนที่ต้องใช้
- (ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี
- (ค) งบประมาณที่ต้องใช้ในระยะเวลาห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย
- โดยเป็นงบดำเนินงานจำนวน
- และงบลงทุนจำนวน
- ๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณหรือไม่ อย่างไร
- ๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตาม
กฎหมาย
- วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย
- การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน
๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย
- ๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการ
ดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร
- ๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร
- ๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร
- ๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่
- การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง

..... แต่ละขั้นตอนใช้เวลาดำเนินการเท่าใด

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม
อย่างไร๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้
ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้น หรือไม่

๙.๒ มีกรอบในการตรวจอนุญาตเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่
บุคคลเกินสมควรอย่างไร

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

 มีการรับฟังความคิดเห็น ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

 สำนักงานประมาณ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ได้แก่

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

 ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ ประชาชนทั่วไป องค์กรอื่น ได้แก่

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

จัดทำ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการ

พิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร แล้ว

ลงชื่อ.....

(.....)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วัน/เดือน/ปีที่จัดทำ.....

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

หมายเลขติดต่อ

๒. รูปแบบเอกสารการเสนอร่างพระราชบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา

๒.๑ จดหมายนำ

(กรณีเสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่ายี่สิบคน)

สภาผู้แทนราษฎร

.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น

ข้าพเจ้ากับคณะขอเสนอร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบกันมา และเอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้โปรดเกล้าฯ เสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา และหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอมติสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

๑.

ผู้เสนอ

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

๒.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๓.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๔.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๕.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๖.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๗.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๘.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๙.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๑๐.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๑๑.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

๑๒.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๑๓.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๑๔.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๑๕.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๑๖.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๑๗.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๑๘.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๑๙.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

๒๐.

(.....)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

หมายเลขประจำตัวสมาชิก

(กรณีเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน)

(เขียนที่).....

.....

(วัน / เดือน / ปี).....

เรื่อง ขอยื่นคำร้องขอเสนอสำเนาร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.
และเอกสารการลงลายมือชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/..... ลงวันที่ (วัน / เดือน / ปี).....

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- ๒. เอกสารการลงลายมือชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งพร้อมด้วยสำเนาบัตรประชาชน จำนวน.....ชุด
- ๓. รายชื่อของผู้แทนของผู้ซึ่งเสนอร่างพระราชบัญญัติ.....พ.ศ. จำนวน.....คน

ตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ. มีหลักการเป็นไปตาม.....หมวด ๓ หรือหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....และให้ผู้ริเริ่มดำเนินการชักชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้แล้วนั้น

บัดนี้ คณะผู้ริเริ่มได้ดำเนินการชักชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้จำนวน..... คนแล้ว จึงขอเสนอสำเนาร่างพระราชบัญญัติพร้อมบันทึกประกอบ เอกสารการลงลายมือชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งพร้อมทั้งสำเนาบัตรประชาชน เอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และรายชื่อของผู้แทนของผู้ซึ่งเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(.....)

ผู้ริเริ่มเสนอกฎหมาย

โทร.

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา มาตรา และมาตรา ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

- “.....” หมายความว่า
- “.....” หมายความว่า
- “.....” หมายความว่า
- “.....” หมายความว่า
- “.....” หมายความว่า

(สาระหรือเนื้อหาที่กำหนดใช้บังคับ ให้เรียงลำดับมาตราจนจบร่าง)

.....
.....

๒.๔ บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ.....
พ.ศ.

๑. เหตุผลความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

.....
.....
.....

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

.....
.....
.....

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

.....
.....
.....

๒.๕ ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติ (ถ้ามี)

๒.๖ เอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบด้วยเอกสารต่าง ๆ ดังนี้

๒.๖.๑ หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) (รายละเอียดตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ในข้อ ๑.)

๒.๖.๒ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

(รายละเอียดตามตัวอย่างรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ)

๒.๖.๓ สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

(รายละเอียดตามตัวอย่างรายงานสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ)

๒.๖.๔ หลักฐานรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

๒.๖.๕ แผนการเสนอกฎหมายลำดับรองของร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ. (ถ้ามี)

- กฎ /ระเบียบ/ประกาศ.....
สาระสำคัญ

.....
.....
กรอบระยะเวลาดำเนินการ.....

๒.๗ เอกสารอื่น ๆ ในกรณีที่เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องมีบัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน และแผนที่ท้ายพระราชบัญญัติด้วย

๒.๘ กรณีร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอ นอกจากข้อ ๒.๑ – ๒.๕ แล้ว ให้เพิ่มการตรวจสอบรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติจำนวนไม่น้อยกว่าสี่สิบคนตามมาตรา ๑๓๓ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย

๒.๙ กรณีร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอ นอกจากข้อ ๒.๑ – ๒.๕ แล้ว ให้เพิ่มการตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน ตามมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย และให้เป็นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายกำหนด

๓. รูปแบบรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ

รายงาน

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อ

ร่างพระราชบัญญัติ

พ.ศ.

ของสภาผู้แทนราษฎร

(หน่วยงานที่จัดทำ).....

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

**รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อ
ร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ.**

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมการ.....ได้เปิดให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. ตั้งแต่วันที่ ..(เดือน)พ.ศ. - วันที่ ..(เดือน)พ.ศ. เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น

บัดนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมการ..... ขอเรียนว่าได้ครบกำหนดระยะเวลาในการเปิดการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. แล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมการ..... ได้เปิดให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. ผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

- ๑.๑
- ๑.๒
- ๑.๓

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นในแต่ละครั้ง

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมการ..... ได้เปิดให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. จำนวน .. ครั้ง ผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เปิดให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. ผ่านเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th และเว็บไซต์สภาผู้แทนราษฎร www.parliament.go.th และ..... (ถ้ามี) ตั้งแต่วันที่ ..(เดือน)พ.ศ. - วันที่ ..(เดือน)พ.ศ. ซึ่งมีผู้เข้าชมทั้งสิ้น คน แสดงความคิดเห็นจำนวน คน มีผู้ดาวน์โหลดร่างพระราชบัญญัติจำนวน คน

ครั้งที่ ๒ (ถ้ามี) เปิดให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. ผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา เมื่อวันที่ ..(เดือน)พ.ศ. ซึ่งมีผู้เข้าชมและแสดงความคิดเห็นจำนวน คน

ครั้งที่ ๓ (ถ้ามี) เช่น การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. จากหน่วยงานหรือบุคคล หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่(ชื่อหน่วยงาน องค์กร บุคคล).... เมื่อวันที่ ..(เดือน)พ.ศ. ณ(สถานที่จัด).....

ครั้งที่ ๔.....(ถ้ามี).....

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น (รายละเอียดตามที่ดำเนินการ หรือจะเขียนภาพรวมก็ได้)

กลุ่มเป้าหมายที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมการ.....กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้ คือ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดจนประชาชนทั่วไป ดังนี้

- ๓.๑ หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่.....
 ๓.๒ ภาคเอกชน ได้แก่.....
 ๓.๓ ผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่.....
 ๓.๔ ประชาชนทั่วไป

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมการ.....ได้กำหนดให้มีการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ตามเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. รวมทั้งสิ้น ... ประเด็น ดังนี้

- ประเด็นที่ ๑.....
 ประเด็นที่ ๒.....
 ประเด็นที่ ๓.....
 ประเด็นที่ ๔.....
 ประเด็นที่ ๕.....
 ฯ

๕. ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง และคำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น

ภายหลังจากรับฟังความคิดเห็น ตามเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. แล้วสามารถสรุปความคิดเห็น และข้อคัดค้าน และเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือ คณะกรรมการ.....ได้มีคำชี้แจงต่อประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้

- ประเด็นที่ ๑.....
 ข้อคัดค้าน...(ถ้ามี).....
 ความเห็น...(ถ้ามี).....
 คำชี้แจง
- ประเด็นที่ ๒.....
 ข้อคัดค้าน...(ถ้ามี).....
 ความเห็น...(ถ้ามี).....
 คำชี้แจง
- ประเด็นที่ ๓.....
 ข้อคัดค้าน...(ถ้ามี).....
 ความเห็น...(ถ้ามี).....
 คำชี้แจง

ฯ

๖. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

๔. รูปแบบรายงานสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

รายงาน

สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติ

พ.ศ.

ของสภาผู้แทนราษฎร

(หน่วยงานที่จัดทำ).....

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ.

การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ.
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมการ..... ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นไป
ตามแนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลกระทบของบทบัญญัติตาม
ร่างพระราชบัญญัตินี้ ว่ามีผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายหรือไม่ อย่างไร ผลกระทบ
ด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่ได้รับทั้งเชิงบวกและเชิงลบ มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลใน
เรื่องใดบ้างหรือไม่ อย่างไร ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดจาก
การปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ตลอดจน
ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์
ที่ได้รับ สามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย

๑.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง.....

.....

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่อง

.....

ยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

.....

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่อง

.....

แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง

.....

๑.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่.....

.....

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร.....

.....

๑.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้.....

.....

.....

๒. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๒.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน
หรือไม่

๒.๒ ในกรณีที่มิได้มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

๓. สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

- การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

๔. ภาวะหรืออุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนอันเนื่องมาจากการมีกฎหมายนั้นมีหรือไม่.....อย่างไร.....

๕. ผลกระทบต่องบประมาณ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ (สามารถเขียนภาพรวมหรือแยกเป็นด้านให้เห็นก็ได้)

๕.๑ ด้านงบประมาณ

(๑) เชิงบวก

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

(๒) เชิงลบ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

๕.๒ ด้านเศรษฐกิจ

(๑) เชิงบวก

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

(๒) เชิงลบ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

๕.๓ ด้านสังคม

(๑) เชิงบวก

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

(๒) เชิงลบ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

๕.๔ ด้านสังคม

(๑) เชิงบวก

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

(๒) เชิงลบ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

๕.๕ ด้านอื่น ๆ (ถ้ามี)

(๑) เชิงบวก

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

(๒) เชิงลบ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

๖. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ

๖.๑ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๕. รูปแบบรายงานผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการวิสามัญ

(ออกเลขที่หนังสือที่สำนักกรรมธิการ)
ที่ /

สภาผู้แทนราษฎร

.....
.....

(เดือน) พ.ศ.

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ.....
พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (และร่างพระราชบัญญัติ
พ.ศ. (.....กับคณะ เป็นผู้เสนอ)) และตั้งกรรมธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา
ซึ่งกรรมธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑.	๒.
๓.	๔.
๕.	๖.
๗.	๘.
๙.	๑๐.
๑๑.	๑๒.
๑๓.	๑๔.
๑๕.	๑๖.
๑๗.	๑๘.
๑๙.	๒๐.

- ๒ -

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

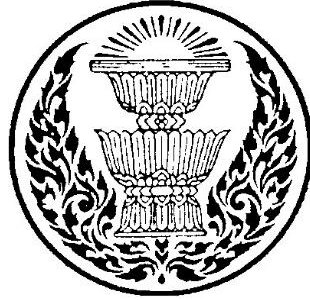
(.....)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

กลุ่มงานคณะกรรมการ.....

โทร.

โทรสาร

รายงาน

ของ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการ ...

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(สำเนา)

(ออกเลขที่หนังสือที่สำนักกรรมาธิการ)

ที่ /

สภาผู้แทนราษฎร

.....
.....

(เดือน) พ.ศ.

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ.....
พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (และร่างพระราชบัญญัติ
พ.ศ. (.....กับคณะ เป็นผู้เสนอ)) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา
ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑.	๒.
๓.	๔.
๕.	๖.
๗.	๘.
๙.	๑๐.
๑๑.	๑๒.
๑๓.	๑๔.
๑๕.	๑๖.
๑๗.	๑๘.
๑๙.	๒๐.

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(.....)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

กลุ่มงานกรรมาธิการ.....

โทร.

โทรสาร

สำเนาถูกต้อง

(.....)
ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ

(ชื่อ-นามสกุล)...../ร่าง
(ชื่อ-นามสกุล)...../พิมพ์
(ชื่อ-นามสกุล)...../ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ - (ชื่อ-นามสกุล)
ครั้งที่ ๒ - (ชื่อ-นามสกุล)
ครั้งที่ ๓ - (ชื่อ-นามสกุล)

รายงานคณะกรรมการการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ .. ปีที่ .. ครั้งที่ .. (สมัยสามัญทั่วไป/นิติบัญญัติ) วัน.....
 ที่..... (เดือน) พ.ศ. ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
 พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (และร่างพระราชบัญญัติ
 พ.ศ. (. กับคณะ เป็นผู้เสนอ)) และตั้ง
 คณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน วัน โดยให้
 ถือเอาร่างพระราชบัญญัติของ เป็นหลักในการพิจารณา นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. คณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

๒. คณะกรรมการวิสามัญได้มีมติตั้งที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ คือ (ถ้ามี)

๓. คณะกรรมการวิสามัญได้มีมติตั้ง นาย/นาง/นางสาว
 (ตำแหน่ง) กลุ่มงานคณะกรรมการ
 สำนักกรรมการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ช่วยเลขานุการใน
 คณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ข้อ

๔. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ (ถ้ามี)

๕. ผู้เข้าร่วมประชุม คือ (ถ้ามี)

๖. ผู้ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ (ถ้ามี)

๗. การตั้งคณะอนุกรรมการ (ถ้ามี)

๘. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีผู้เสนอคำแปรญัตติ

๙. ผลการพิจารณา

๙.๑ ผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ในชั้นการ
 พิจารณาของคณะรัฐมนตรี

สรุปผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ในชั้น
 การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี คือ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชั้นการ
 ยกร่างกฎหมายฉบับนั้น ๆ ของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือหน่วยงานเจ้าของเรื่อง และส่งให้สภามา
 พร้อมกับเอกสารวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและวิเคราะห์ผลกระทบของร่าง
 พระราชบัญญัตินั้น ๆ และให้สรุปผลในตอนท้ายของหัวข้อนี้ด้วยว่า จากการรับฟังความคิดเห็น

ข้างต้นแล้วหน่วยงานเจ้าของเรื่องได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ และเพียงใด ก่อนที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ มายังสภา

๙.๒ ผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ในชั้นการพิจารณาก่อนรับหลักการ (ถ้ามี) และในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ สภาผู้แทนราษฎร

สรุปผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ชั้นการพิจารณาก่อนรับหลักการและในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ สภาผู้แทนราษฎร คือ ผลการพิจารณาของคณะกรรมการภายหลังจากได้นำสรุปผลการดำเนินการในข้อ ๙.๑ ชั้นการพิจารณาก่อนรับหลักการ รวมถึงกรณีมีการรับฟังเพิ่มเติมในชั้นคณะกรรมการด้วย (ถ้ามี) มาพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็นประการใด ตลอดจนมีการดำเนินการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบผลการพิจารณาได้ว่าเป็นอย่างไร พร้อมทั้งสรุปผลในตอนท้ายของหัวข้อนี้ด้วยว่า ผลการพิจารณาของคณะกรรมการได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่และเพียงใด

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓/๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖	ไม่มีการแก้ไข
บทเฉพาะกาล	มี/ไม่มีการแก้ไข (ถ้ามี)
อัตราค่าธรรมเนียม	มี/ไม่มีการแก้ไข (ถ้ามี)

๑๐. ข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญ (ถ้ามี)

๑๑. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม/ตามร่างเดิม) (และข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญ) มาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(.....)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

(ร่างที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเสร็จ
โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติม)

ร่าง
พระราชบัญญัติ

.....

พ.ศ.

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา มาตรา และมาตรา ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“.....” หมายความว่า

“.....” หมายความว่า

“.....” หมายความว่า

“.....” หมายความว่า

“.....” หมายความว่า

๖. รูปแบบรายงานผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการวิสามัญร่วมกัน
ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

(ออกเลขที่หนังสือที่สำนักกรรมการ)
ที่ /

รัฐสภา

.....

(เดือน) พ.ศ.

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร/ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ได้ลงมติตั้งบุคคลสภาละ คน
ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา นั้น มีรายนามแต่ละสภา ดังนี้

<u>สภาผู้แทนราษฎร</u>	<u>วุฒิสภา</u>
๑.	๑.
๒.	๒.
๓.	๓.
๔.	๔.
๕.	๕.
๖.	๖.
๗.	๗.
๘.	๘.
๙.	๙.
๑๐.	๑๐.

- ๒ -

บัดนี้ คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(.....)

ประธานคณะกรรมการร่วมกัน

กลุ่มงานคณะกรรมการ.....

โทร.

โทรสาร

รายงาน

ของ

คณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

สำนักกรรมการ ...
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(สำเนา)

(ออกเลขที่หนังสือที่สำนักกรรมการ)
ที่ /

สภาผู้แทนราษฎร

.....

(เดือน) พ.ศ.

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร/ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ได้ลงมติตั้งบุคคลสภาละ คน
ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ..... พ.ศ.
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา นั้น มีรายนามแต่ละสภา ดังนี้

สภาผู้แทนราษฎร

วุฒิสภา

๑.	๑.
๒.	๒.
๓.	๓.
๔.	๔.
๕.	๕.
๖.	๖.
๗.	๗.
๘.	๘.
๙.	๙.
๑๐.	๑๐.

- ๒ -

บัดนี้ คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(.....)

ประธานคณะกรรมการร่วมกัน

กลุ่มงานคณะกรรมการ.....

โทร.

โทรสาร

สำเนาถูกต้อง

(.....)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

(ชื่อ-นามสกุล)/ร่าง

(ชื่อ-นามสกุล)/พิมพ์

(ชื่อ-นามสกุล)/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ - (ชื่อ-นามสกุล)

ครั้งที่ ๒ - (ชื่อ-นามสกุล)

ครั้งที่ ๓ - (ชื่อ-นามสกุล)

รายงานคณะกรรมการร่วมกัน

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ .. ปีที่ .. ครั้งที่ .. (สมัยสามัญทั่วไป/นิติบัญญัติ) วัน.....
ที่..... (เดือน) พ.ศ. และที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ... (สมัยสามัญทั่วไป/นิติบัญญัติ) วันที่
..... (เดือน พ.ศ. ได้ลงมติตั้งบุคคลสภาละ คน ประกอบเป็น
คณะกรรมการร่วมกัน เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการร่วมกันได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. คณะกรรมการร่วมกันได้มีมติเลือกตั้ง

๒. คณะกรรมการร่วมกันได้มีมติตั้งที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ คือ (ถ้ามี)

๓. คณะกรรมการร่วมกันได้มีมติตั้ง นาย/นาง/นางสาว
(ตำแหน่ง) กลุ่มงานคณะกรรมการ
สำนักกรรมการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ช่วยเลขานุการใน
คณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ข้อ ..

๔. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ (ถ้ามี)

๕. ผู้เข้าร่วมประชุม คือ (ถ้ามี)

๖. ผู้ซึ่งคณะกรรมการร่วมกันได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ (ถ้ามี)

๗. การตั้งคณะอนุกรรมการ (ถ้ามี)

*ในการพิจารณาของคณะกรรมการร่วมกันจะไม่มีแปรญัตติใด ๆ ทั้งสิ้น จึงไม่ต้องมีข้อ
ผู้เสนอคำแปรญัตติ

๘. ผลการพิจารณา

๘.๑ ผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ในชั้น
การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

สรุปผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ในชั้น
การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี คือ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชั้นการ
ยกร่างกฎหมายฉบับนั้น ๆ ของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือหน่วยงานเจ้าของเรื่อง และส่งให้สภามา
พร้อมกับเอกสารวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและวิเคราะห์ผลกระทบของร่าง
พระราชบัญญัตินั้น ๆ และให้สรุปผลในตอนท้ายของหัวข้อนี้ด้วยว่า จากการรับฟังความคิดเห็น

๙. ข้อเสนอของคณะกรรมการร่วมกัน (ถ้ามี)

๑๐. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (และข้อเสนอ) ตามมติของคณะกรรมการร่วมกัน
มาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(.....)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

(ร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาแล้วเสร็จ
 โดยไม่แสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติม
 แต่เรียงลำดับเลขมาตราใหม่ทั้งฉบับ)

ร่าง
 พระราชบัญญัติ

.....

พ.ศ.

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
 ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา มาตรา และมาตรา ของรัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“.....” หมายความว่า

“.....” หมายความว่า

“.....” หมายความว่า

๗. รูปแบบหนังสือเพื่อประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินการรับฟังความคิดเห็น

เพื่อให้การเตรียมการเกี่ยวกับการดำเนินการตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสามารถปฏิบัติได้ทันทีเมื่อต้องดำเนินการ ดังนั้น คณะทำงานจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงได้จัดทำรูปแบบหนังสือเพื่อประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นไว้สำหรับติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภายนอกและหน่วยงานภายในสำนักงาน โดยมีรูปแบบของหนังสือต่าง ๆ ดังนี้

๗.๑ รูปแบบหนังสือภายนอกเพื่อประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินการรับฟังความคิดเห็น
(ร่างฯ ครม. เสนอ /ชั้นรับหลักการ)

ที่

สภาผู้แทนราษฎร

ที่อยู่.....

.....

.....

(วันที่).....(เดือน).....พ.ศ.

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประเด็นการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน...ฉบับ

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ชื่อร่าง)
พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการ
ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา นั้น

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่.. ปีที่.. ครั้งที่.. (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วัน.....ที่..
(เดือน).....พ.ศ. ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แล้วเห็นว่าควรมีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นเรื่อง
..... ดังนั้น จึงมีมติให้ดำเนินการรับฟัง
ความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร รายละเอียดตามสิ่งที่มาด้วย

ทั้งนี้ ขอให้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและส่งผลมายังสภาผู้แทนราษฎร ภายใน ๑๕ วัน
นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(.....)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนัก.....

กลุ่มงาน.....

โทร.....

โทรสาร.....

(ร่างฯ ครม. เสนอ / ขั้นตอนพิจารณาของคณะกรรมการ)

ที่

คณะกรรมการวิสามัญ (ชื่อ).....
ที่อยู่.....

(วันที่).....(เดือน).....พ.ศ.

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประเด็นการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน...ฉบับ

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ชื่อร่าง)
พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ
ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาต่อไป
โดยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่.. ปีที่.. ครั้งที่.. (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วัน.....ที่..เดือน.....พ.ศ.
ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และได้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งขึ้นมาพิจารณา นั้น

ในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ..... ครั้งที่ .. วัน..... ที่..
(เดือน)..... พ.ศ. ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แล้วเห็นว่าควรมีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นเรื่อง
..... ดังนั้น จึงมีมติให้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์
ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติม เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ
รายละเอียดตามสิ่งที่มาด้วย

ทั้งนี้ ขอให้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและส่งผลมายังคณะกรรมการ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่
วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(.....)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ.....

สำนัก.....

กลุ่มงาน.....

โทร.....

โทรสาร.....

(ร่างฯ) ครม. เสนอ **ขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการ**

ที่

คณะกรรมการวิสามัญ (ชื่อ).....
ที่อยู่.....
.....

(วันที่).....(เดือน).....พ.ศ.

เรื่อง ขอเชิญไปประชุมกับคณะกรรมการ เพื่อให้ความเห็นประกอบร่างพระราชบัญญัติ.....

เรียน(หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง จำนวน .. ชุด

ด้วยคณะรัฐมนตรี ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ชื่อร่าง)
พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ
ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา โดยในคราว
ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่.. ปีที่.. ครั้งที่.. (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วัน..... ที่.. (เดือน)..... พ.ศ. ที่ประชุม
ได้พิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และได้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งขึ้นมาพิจารณา รายละเอียด
ตามสิ่งที่มาด้วย

ในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ.....
ครั้งที่.. วัน..... ที่.. (เดือน)..... พ.ศ. ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการ
และเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะกรรมการเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับ
กับหน่วยงานของท่านและมีประเด็นที่ต้องรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากกฎหมายเพิ่มเติม จึงขอเรียนเชิญท่านและผู้ที่เกี่ยวข้องไปให้ความเห็นกับคณะกรรมการ ในวันที่.....
(เดือน).....พ.ศ. เวลา..... ณ ห้องประชุมคณะกรรมการหมายเลข....อาคารรัฐสภา..... เกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติ..... ในประเด็น ดังนี้

- ๑.
- ๒.
- ๓.

จึงเรียนมาเพื่อทราบและไปร่วมประชุมกับคณะกรรมการตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ.....

สำนัก.....
กลุ่มงาน.....
โทร.....
โทรสาร.....

(ร่างฯ ส.ส./ปชช เสนอ /ก่อนบรรจุระเบียบวาระ)

ที่

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ที่อยู่..........
.....

(วันที่).....(เดือน).....พ.ศ.

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เรียน(หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง จำนวน .. ชุด
๒. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน .. ชุด

ด้วย(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร/ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ชื่อร่าง) พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา รายละเอียดตามสิ่งที่มาด้วย ๑.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแล้ว เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของท่านในเรื่อง..... ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตรา กฎหมายเป็นไปตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงขอความอนุเคราะห์ให้ดำเนินการ รับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาของ สภาผู้แทนราษฎร รายละเอียดตามสิ่งที่มาด้วย ๒.

ทั้งนี้ ขอให้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและส่งผลมายังสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนัก.....

กลุ่มงาน.....

โทร.....

โทรสาร.....

(ร่างฯ ส.ส./ปชช เสนอ / ขึ้นรับหลักการ)

ที่

สภาผู้แทนราษฎร

ที่อยู่.....

.....

.....

(วันที่).....(เดือน).....พ.ศ.

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เรียน(หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง จำนวน .. ชุด

๒. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน .. ชุด

ด้วย(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร/ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ชื่อร่าง) พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา รายละเอียดตามสิ่งที่มาด้วย ๑.

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ .. ปีที่ .. ครั้งที่.. (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วัน.....ที่.. (เดือน).....พ.ศ. ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของท่าน ในประเด็นเรื่อง..... ดังนั้น จึงมีมติให้หน่วยงานของท่านดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติม เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร รายละเอียดตามสิ่งที่มาด้วย ๒.

ทั้งนี้ ขอให้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและส่งผลมายังสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนัก.....

กลุ่มงาน.....

โทร.....

โทรสาร.....

(ร่างฯ ส.ส./ปชช เสนอ **ขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการ**)

ที่

คณะกรรมการวิสามัญ (ชื่อ).....
ที่อยู่.....
.....
.....

(วันที่).....(เดือน).....พ.ศ.

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
เรียน(หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง จำนวน .. ชุด
๒. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน .. ชุด

ด้วย(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร/ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ชื่อร่าง) พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา โดยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่.. ปีที่.. ครั้งที่.. (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วัน..... ที่.. (เดือน)..... พ.ศ. ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และได้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งขึ้นมาพิจารณา รายละเอียดตามสิ่งที่มาด้วย ๑.

ในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญ..... ครั้งที่.. วัน.....ที่..(เดือน)..... พ.ศ.ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แล้วเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของท่านในประเด็นเรื่อง ดังนั้น จึงมีมติให้หน่วยงานของท่านดำเนินการรับฟังความคิดเห็น และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติม รายละเอียดตามสิ่งที่มาด้วย ๒.

ทั้งนี้ ขอให้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและส่งผลมายังคณะกรรมการ ภายใน **๑๕ วัน** นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ.....

สำนัก.....
กลุ่มงาน.....
โทร.....
โทรสาร.....

๗.๒ รูปแบบหนังสือภายในเพื่อประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินการรับฟังความคิดเห็น

(ร่าง ส.ส./ปชช เสนอ ชั้นก่อนรับหลักการและชั้นการพิจารณาของ กมธ.)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนัก.....กลุ่มงาน..... โทร.

ที่ วันที่

เรื่อง ขอให้เผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติ.....

เรียน ผู้อำนวยการสำนักสารสนเทศ

ด้วย(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร/ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ชื่อร่าง) พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตรากฎหมายเป็นไปตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงขอความอนุเคราะห์ให้สำนักสารสนเทศเผยแพร่ข้อมูลร่างพระราชบัญญัติ พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือ www.lawamendment.go.th เป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๑๕ วัน (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้) ทั้งนี้ ขอให้ดำเนินการเผยแพร่เอกสารดังกล่าว นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

(.....)

ผู้อำนวยการสำนัก...../ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกา.....

หมายเหตุ ๑. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ผู้อำนวยการสำนักการประชุม ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
ผู้อำนวยการสำนักกฤษฎีกา ๑ ผู้อำนวยการสำนักกฤษฎีกา ๒ หรือ ผู้อำนวยการ
สำนักกฤษฎีกา ๓ (เป็นผู้ลงนามแล้วแต่กรณีที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับฟังความคิดเห็น)
๒. ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกา..... (กรณีอยู่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา)

(ร่าง ส.ส./ปชช เสนอ ขึ้นก่อนรับหลักการ)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนัก.....กลุ่มงาน..... โทร.

ที่ วันที่

เรื่อง ขอให้เผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบของร่างพระราชบัญญัติ.....

เรียน ผู้อำนวยการสำนักสารสนเทศ

ตามที่ (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร/ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ชื่อร่าง) พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา นั้น

สำนัก..... ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็น และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอให้สำนักสารสนเทศดำเนินการเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบนั้น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทราบผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือ www.lawamendment.go.th รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

(.....)

ผู้อำนวยการสำนัก.....

หมายเหตุ ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ผู้อำนวยการสำนักการประชุม ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
ผู้อำนวยการสำนักกรรมวิธีการ ๑ ผู้อำนวยการสำนักกรรมวิธีการ ๒ หรือ ผู้อำนวยการ
สำนักกรรมวิธีการ ๓ (เป็นผู้ลงนามแล้วแต่กรณีที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับฟังความคิดเห็น)

(ร่าง ส.ส./ปชช เสนอ ขึ้นก่อนรับหลักการและชั้นการพิจารณาของ กมธ.)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนัก.....กลุ่มงาน..... โทร.

ที่ วันที่

เรื่อง ขอให้พิจารณาเห็นชอบการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติ.....

เรียน ประธานกรรมการ.....(ตามมาตรา ๗๗)

ด้วย(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร/ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ชื่อร่าง) พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีข้อมูลครบถ้วนและรอบด้าน ในการใช้ประกอบการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร/คณะกรรมการวิสามัญ จึงเห็นควรให้มีการรับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากการเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือ www.lawamendment.go.th โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. วิธีการรับฟังความคิดเห็น.....
๒. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น.....
๓. กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง...../จำนวน.....
๔. กรอบวงเงินงบประมาณ.....
๕. ระยะเวลา.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบ

(.....)

ผู้อำนวยการสำนัก...../ประธานคณะกรรมการวิสามัญ.....

(ร่าง ส.ส./ปชช เสนอ ขันการพิจารณาของคณะกรรมการธิการ)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการวิสามัญ..... โทร.

ที่ วันที่

เรื่อง ขอให้เผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบของร่างพระราชบัญญัติ.....

เรียน ผู้อำนวยการสำนักสารสนเทศ

ตามที่ (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร/ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ชื่อร่าง) พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาต่อไป นั้น

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ.....พ.ศ. ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็น และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอให้สำนักสารสนเทศดำเนินการเผยแพร่เผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบนั้น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทราบผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือ www.lawamendment.go.th รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

(.....)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ.....

(ร่าง ส.ส./ปชช เสนอ ก่อนบรรจุระเบียบวาระและขึ้นรับหลักการ)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนัก..... กลุ่มงาน..... โทร.

ที่ วันที่

เรื่อง ขอให้ประชาสัมพันธ์การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ..... ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เรียน ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

ด้วย(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร/ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ชื่อร่าง)
..... พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

ดังนั้น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติและประชาชนทั่วไปได้รับทราบและมีส่วนร่วม
ในการแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงขอให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา
ประชาสัมพันธ์การดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ..... ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผ่านทางวิทยุและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา และจัดรายการเพื่อสร้างความรู้
ความเข้าใจให้กับผู้เกี่ยวข้องและประชาชนได้รับทราบและร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว
โดยขอให้ประชาสัมพันธ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติ.....พ.ศ. ทางเว็บไซต์ของสำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือ www.lawamendment.go.th ซึ่งมีการเผยแพร่ตั้งแต่วันที่.....
ถึงวันที่.....

๒. การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของ.....โดยวิธี.....

๓. ความคืบหน้าการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

(.....)

ผู้อำนวยการสำนัก.....

(ร่าง ส.ส./ปชช เสนอ ชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการธิการ)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ.....พ.ศ. โทร.

ที่ วันที่

เรื่อง ขอให้ประชาสัมพันธ์การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ..... ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เรียน ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

ด้วย(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร/ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ (ชื่อร่าง) พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณา รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

ดังนั้น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติและประชาชนทั่วไปได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงขอให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ประชาสัมพันธ์การดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ..... ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผ่านทางวิทยุและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา และจัดรายการเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เกี่ยวข้องและประชาชนได้รับทราบและร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยขอให้ประชาสัมพันธ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติ..... ทางเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือ www.lawamendment.go.th ซึ่งมีการเผยแพร่ตั้งแต่วันที่..... ถึงวันที่.....

๒. การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของ.....โดยวิธี.....

๓. ความคืบหน้าการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

(.....)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ.....

**๘. แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมาย
ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย²**

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย การตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย และแนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย รวมทั้ง การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบหรือแนวทางการ ดำเนินการในการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ส่วนที่ ๑

หลักเกณฑ์การร่างกฎหมายและการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ

ในการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตาม หลักเกณฑ์และแนวทางดังต่อไปนี้

๑. ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ

๑.๑ ในกรณีที่กฎหมายที่มีอยู่ขัดหรือแย้งต่อหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบมี หน้าที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายนั้นในโอกาสแรก

๑.๒ การร่างกฎหมายเพื่อกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการในเรื่องใดร่างกฎหมายใน เรื่องนั้นต้องมีมาตรฐานสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

๑.๓ การร่างกฎหมายที่จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ต้องยึดหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้รับการรับรองไว้โดยชัดแจ้งในบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาเงื่อนไขหรือเหตุในการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญ กำหนด โดยพิจารณาประกอบคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด หรือศาล รัฐธรรมนูญ รวมทั้งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วย

(๒) การร่างกฎหมายต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

(๓) ร่างกฎหมายต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ใช่บังคับแก่กรณีหนึ่งกรณีใดหรือ แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นการเฉพาะเจาะจง เว้นแต่มีกฎหมายในรูปแบบบางประเภทที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ กระทำได้ เช่น กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยระบุเจาะจงอสังหาริมทรัพย์หรือเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ ถูกเวนคืนตามความจำเป็น หรือกฎหมายโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

๑.๔ การร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับแนวนโยบายแห่งรัฐ

² ยึดตามแนวทางของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๖๑ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๑.

๒. ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

การร่างกฎหมายต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นเป้าหมายของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และต้องคำนึงถึงแนวทางการปฏิรูปประเทศตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญ และแผนการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๓. การร่างกฎหมายต้องคำนึงถึงหรือพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ และพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๑ การร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาต การกำหนดระยะเวลาหรือขั้นตอนในการพิจารณาคำขออนุญาต การดำเนินการต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๒ การร่างกฎหมายต้องคำนึงถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖

๓.๓ หน่วยงานของรัฐต้องยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ

๔.๑ การจัดให้มีกฎหมาย ให้กระทำได้เพียงพอที่จำเป็น

๔.๒ ในการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี ให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ และให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีวิเคราะห์และเสนอความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการตรากฎหมายเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติส่งร่างกฎหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งด้วยว่ามีความจำเป็นต้องตรากฎหมายฉบับนั้นหรือไม่และการเสนอร่างกฎหมายกลับไปยังคณะรัฐมนตรี ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งตรวจพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวให้ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นและประโยชน์ที่จะเกิดจากร่างกฎหมายนั้นด้วย

๔.๓ การร่างกฎหมายเพื่อให้มีระบบอนุญาต ให้กระทำได้เพียงพอที่จำเป็น เช่น กรณีเพื่อรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความปลอดภัยสาธารณะ หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและในกรณีจำเป็นต้องกำหนดให้มีระบบอนุญาตไว้ในร่างกฎหมาย ให้ยึดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องระบุวัตถุประสงค์ในการอนุญาตไว้ในการเสนอร่างกฎหมายโดยชัดเจน

(๒) ต้องบัญญัติหลักเกณฑ์และระยะเวลาการอนุญาตหรือไม่อนุญาตไว้ในร่างพระราชบัญญัติให้ชัดเจน และกำหนดกรอบหลักเกณฑ์ในการออกกฎหมายลำดับรองไว้ด้วย

(๓) หน่วยงานของรัฐที่พิจารณาอนุญาตต้องแสดงหลักฐานความพร้อมและศักยภาพที่จะตรวจสอบให้การกระทำนั้นเป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตได้อย่างแท้จริง

(๔) ให้กำหนดอายุการได้รับอนุญาตเฉพาะกรณีที่เป็น และในกรณีที่มีการกำหนดอายุการได้รับอนุญาตและการต่ออายุการได้รับอนุญาต ต้องแสดงผลของการขอต่ออายุการได้รับอนุญาต และต้องมีการตรวจสอบการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตที่ผ่านมาด้วย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๕) ให้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการขออนุญาต และการบังคับการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการอนุญาตนั้น

๔.๔ การร่างกฎหมายเพื่อให้มีระบบคณะกรรมการ ให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น กรณีจำเป็นเช่นนั้น เช่น การกำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นเพื่อทำหน้าที่

(๑) วางกฎเกณฑ์ในการกำกับควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

(๒) วินิจฉัยชี้ขาด

(๓) ให้คำปรึกษาทางเทคนิคหรือเป็นเรื่องซึ่งต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกอบการตัดสินใจของผู้มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย

(๔) พิจารณาหาข้อยุติที่ได้รับการยอมรับร่วมกัน โดยมีผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๕ ในกรณีที่เป็นต้องมีระบบคณะกรรมการ ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดขั้นตอนและวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการต้องไม่เป็นการเพิ่มพระราชภาระโดยไม่จำเป็น

(๒) คณะกรรมการซึ่งทำหน้าที่วางกฎเกณฑ์หรือคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดต้องไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่อาจจะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์นั้น หรืออาจเป็นคู่กรณีในเรื่องนั้น และต้องมีการแยกหน้าที่ระหว่างผู้วางกฎเกณฑ์หรือผู้กำกับควบคุมออกจากผู้ปฏิบัติ

(๓) ไม่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ เว้นแต่เป็นคณะกรรมการที่กำหนดนโยบายระดับชาติ

(๔) กรรมการโดยตำแหน่งพึงมีตามความจำเป็น และการกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งเป็นกรรมการสมควรพิจารณากำหนดเท่าที่จำเป็น เช่น ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการ ก.พ. เนื่องจากตำแหน่งดังกล่าวมีหน้าที่ต้องให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว และในกรณีที่มีการกรรมการโดยตำแหน่ง เมื่อคณะกรรมการนั้นมีมติในเรื่องใด มติดังกล่าวย่อมผูกพันองค์กรที่กรรมการโดยตำแหน่งผู้นั้นดำรงตำแหน่งอยู่ด้วย เว้นแต่กรรมการผู้นั้นได้แสดงความไม่เห็นด้วย โดยวิธีการลงคะแนนคัดค้าน หรือบันทึกข้อไม่เห็นด้วยในรายงานการประชุมแล้ว

(๕) การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญในเรื่องซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการอย่างแท้จริง และห้ามแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีลักษณะการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งนี้ ในการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องสอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนั้นด้วย

๔.๖ การร่างกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การใช้ดุลพินิจต้องไม่ขัดหรือแย้งกับหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญรับรอง

- (๒) การใช้ดุลพินิจต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- (๓) การใช้ดุลพินิจต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยอาจปรึกษาหารือหรือรับฟังข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และต้องเปิดโอกาสให้ผู้ที่อาจได้รับผลกระทบให้ข้อมูลและโต้แย้งคัดค้านได้ และต้องแสดงเหตุผลประกอบการใช้ดุลพินิจนั้นไว้ด้วย
- (๔) การใช้ดุลพินิจต้องคำนึงถึงหลักความพอสมควรแก่เหตุ และประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับกับประโยชน์ที่เอกชนต้องเสียไป รวมทั้งความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่เอกชน
- (๕) เจ้าหน้าที่ซึ่งใช้อำนาจดุลพินิจต้องไม่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับการใช้อำนาจดุลพินิจนั้น เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และหากปล่อยให้ล่าช้าจะเกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะหรือสิทธิของบุคคลโดยไม่มีทางแก้ไขได้
- (๖) การกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการ ตลอดจนระยะเวลา การดำเนินการในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ และกรอบการใช้ดุลพินิจต้องชัดเจน ส่วนรายละเอียดที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติอาจกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรองได้
- (๗) ให้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ส่วนที่ ๒

แนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ในการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางดังต่อไปนี้

๑. การจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ

๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ โดยในการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยต้องรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น หรือผ่านเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th หรือจะใช้วิธีอื่นใดด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

๑.๒ ในการรับฟังความคิดเห็น ให้หน่วยงานของรัฐประกาศวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย (๑) สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา (๒) ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหานั้น (๓) หลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมายที่จะตราขึ้น และ (๔) ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็น หรือร่างพระราชบัญญัติที่จะรับฟังความคิดเห็น

๑.๓ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น โดยในรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (๑) วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น (๒) จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง (๓) พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น (๔) ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น (๕) ข้อคัดค้าน

หรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น (๖) คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น และ (๗) การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

๑.๔ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ทำระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ได้ปรับปรุง และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ และในการส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอร่างกฎหมายที่ได้จัดทำขึ้นให้เสนอพร้อมรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นด้วย

๑.๕ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีวิเคราะห์ผลการรับฟังความคิดเห็นที่หน่วยงานของรัฐได้จัดทำขึ้นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตรวจสอบการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ และตรวจสอบการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) แล้ว เห็นว่าจำเป็นต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นหรือการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติม ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งเรื่องคืนเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอเรื่องดำเนินการเพิ่มเติมโดยให้ระบุงการดำเนินการให้ชัดเจนด้วย และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้ส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๖ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีส่งร่างกฎหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบพิจารณา ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกานำผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐได้จัดทำขึ้นมาประกอบการพิจารณาตรวจสอบพิจารณา

ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ และตรวจสอบการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) แล้ว เห็นว่าจำเป็นต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจดำเนินการดังกล่าวเอง หรือจะขอให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ และเมื่อได้ดำเนินการแล้ว ให้จัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมด้วย กรณีที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจดำเนินการดังกล่าวเอง หรือจะขอให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวเพิ่มเติมก็ได้ เพื่อนำมาประกอบการตรวจสอบพิจารณา

๑.๗ ในกรณีที่ร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจสอบพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของร่าง และสมควรแก้ไขการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติมตามประเด็นที่มีการแก้ไข ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องดำเนินการดังกล่าว และให้ส่งคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ที่ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้วมาพร้อมกับการยืนยันให้เห็นชอบร่างกฎหมาย เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. การดำเนินการกรณีร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๕

๓. การดำเนินการกรณีร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๖ หรือข้อ ๑.๗ กรณีการดำเนินการตามข้อ ๑.๗ หากหน่วยงานของรัฐได้มีหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอร่างกฎหมายดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๗ ได้

๔. การดำเนินการกรณีร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและอยู่ระหว่างการดำเนินการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่า ร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของร่างจนแตกต่างจากร่างที่หน่วยงานของรัฐเสนอ และสมควรแก้ไขการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติมตามประเด็นที่มีการแก้ไข ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องดำเนินการดังกล่าว และให้ส่งคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ที่ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้วมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

๕. ในกรณีร่างกฎหมายใดมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือต้องดำเนินการเป็นการลับ หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายให้แตกต่างจากแนวทางตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๑ หรือข้อ ๑.๒ ก็ได้ แต่หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องต้องแสดงเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเป็นรายกรณีไป

ในส่วนของหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) นั้น มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติ

กฎหมายใหม่ แก้ไข/ปรับปรุง ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร
เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ
หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง
แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร
ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทย
มีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาวะแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร
.....

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้
.....

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชนหรือไม่ อย่างไร

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้
ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่า
หรือไม่

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่อง

- ยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่อง
- แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง
- ๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่
- ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร
- ๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้
- ๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย
- (ก) การใช้บังคับกฎหมาย
- ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก
- ทயอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก
- ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก
- (ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย
- ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก
- มีการทอดระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด
- ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น
- ๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ
- ควบคุม กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ส่งเสริม
- ระบบผสม
- เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว
- ๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย
- ๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม
- ๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร
- คําค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร
- ๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุญาตหรือไม่ อย่างไร
- ๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่
- ๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร
- ๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่
- มีการตรวจสอบก่อนการต่อใบอนุญาตหรือไม่
- ๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย
- ๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร
- ๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่
- หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น
- ๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ.....

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา โทษทางปกครอง ระบบผสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ

- เชิงบวก

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

- เชิงลบ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ด้านสังคม

- เชิงบวก

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

- เชิงลบ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ด้านอื่น ๆ

- เชิงบวก

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

- เชิงลบ

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่

อย่างไร

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการ

อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

- ๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด
- การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด
- ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อยเพียงใด
- และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา มากน้อยเพียงใด
- ๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร
- สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด
- ๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่
- ๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดจากการปฏิบัติตามกฎหมาย.....
- ๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ.....
๖. ความพร้อมของรัฐ
- ๖.๑ ความพร้อมของรัฐ
- (ก) กำลังคนที่ต้องใช้
- (ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี
- (ค) งบประมาณที่ต้องใช้ในระยะเวลาห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย
- โดยเป็นงบดำเนินงานจำนวน
- และงบลงทุนจำนวน
- ๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณหรือไม่ อย่างไร
- ๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย
- วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย
- การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน
๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย
- ๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร
- ๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร
- ๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร
- ๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่
- การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก
๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ
- ๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่
- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง
..... แต่ละขั้นตอนใช้เวลาดำเนินการเท่าใด

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม
อย่างไร

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้
ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้น หรือไม่

๙.๒ มีกรอบในการตรวจอนุญาตเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่
บุคคลเกินสมควรอย่างไร

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

- มีการรับฟังความคิดเห็น ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

สำนักงานประมาณ สำนักงาน ก.พ.

สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ได้แก่

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

ประชาชนทั่วไป

องค์กรอื่น ได้แก่

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

- จัดทำ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

- พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น
- ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น
- ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
- คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

ลงชื่อ.....

(.....)

หัวหน้าส่วนราชการระดับอธิบดีหรือเทียบเท่า/หัวหน้าหน่วยงาน

วัน/เดือน/ปีที่จัดทำ.....

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

หมายเลขติดต่อ

๙. แนวทางการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ^๓

การรับฟังความคิดเห็นเพื่อนำมาประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้พิจารณาดำเนินการตามแนวทางการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๑. วัตถุประสงค์ของการรับฟังของผู้เกี่ยวข้อง

การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงปัญหาหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชนจากการมีกฎหมายนั้น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง และต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายที่ครบถ้วนประกอบการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและโปร่งใส

๒. ผู้เกี่ยวข้องซึ่งจะรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งได้รับผลกระทบหรืออาจได้รับผลกระทบ หรือมีส่วนได้เสียกับเรื่องนั้นอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา กลุ่มบุคคล ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ

๓. วิธีการรับฟังความคิดเห็น

การรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างน้องต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง และหน่วยงานของรัฐอาจเลือกใช้วิธีการอื่นที่เหมาะสมได้ด้วย โดยพิจารณาตามความเกี่ยวข้อง ลักษณะและจำนวนของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละกลุ่ม และคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการรับฟังความคิดเห็น ความเหมาะสมของวิธีการที่เลือก การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปในการแสดงความคิดเห็นอย่างเพียงพอและไม่เป็นการสร้างภาระจนเกินความจำเป็น ซึ่งต้องมุ่งได้ให้มาซึ่งความคิดเห็นอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้

๔. กระบวนการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ กระบวนการรับฟังความคิดเห็นต้องดำเนินการอย่างจริงจัง โปร่งใสและมีการให้ข้อมูลที่เพียงพอเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาให้ความเห็นด้วย โดยข้อมูลที่จะนำไปใช้รับฟังความคิดเห็นจะต้องใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

๔.๒ หน่วยงานของรัฐต้องกำหนดประเด็นที่รับฟังความคิดเห็นให้ครบถ้วนและครอบคลุมหลักการหรือสาระสำคัญของร่างกฎหมายที่จะจัดทำขึ้น โดยการกำหนดประเด็นต้องชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายแต่ถ้าผู้เกี่ยวข้องเสนอประเด็นอื่น ให้หน่วยงานของรัฐนำประเด็นนั้นมารับฟังด้วย

๔.๓ การกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็นต้องกำหนดระยะเวลาให้เพียงพอที่ผู้เกี่ยวข้องหรือประชาชนจะสามารถให้ความเห็นได้ โดยในกรณีที่เป็นการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางหรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้นต้องไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน เว้นแต่เป็นกรณีการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายตามร่างมาตรา ๑๙ ให้หน่วยงานของรัฐรับฟังความคิดเห็นตามระยะเวลาที่เห็นสมควรได้ แต่ต้องระบุเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน

^๓ ยึดตามแนวทางของกองพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒๕๖๑). เรื่องร่างแนวทางการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ

๔.๔ เมื่อรับฟังความคิดเห็นแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องนำความคิดเห็นที่ได้รับมาประกอบการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย การจัดทำร่างกฎหมาย หรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๕. การจัดทำและเผยแพร่สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว ให้จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) ระบุประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

(๒) สรุปความคิดเห็นในแต่ละประเด็นของความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เช่น แบ่งเป็นกลุ่มที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือมีความคิดเห็นเป็นอย่างอื่น

(๓) ผลการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐ ให้ระบุคำชี้แจงเหตุผลในการนำความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา หรือการปรับปรุงหรือไม่ปรับปรุงหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย

(๔) สรุปข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งได้แก่ วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น จำนวนครั้ง ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง และพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

๕.๒ หน่วยงานของรัฐต้องเผยแพร่สรุปผลรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางและวิธีการอื่นด้วยก็ได้ เช่น เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐ

๕.๓ การจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ร่างกฎหมายที่มีได้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับประชาชน ร่างกฎหมายที่จำเป็นต้องตราขึ้นโดยรีบด่วนเพื่อประโยชน์สำคัญของประเทศเกี่ยวกับความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือร่างกฎหมายอื่นที่ไม่มีผลกระทบต่อประชาชน หน่วยงานของรัฐจะรับฟังความคิดเห็นตามระยะเวลาที่เห็นสมควรได้ และจะไม่เปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว หรือจะเปิดเผยตามที่เห็นสมควรก็ได้

๖. การตรวจสอบการรับฟังความคิดเห็น

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้รับแจ้งจากสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อขอให้ดำเนินการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างกฎหมาย ให้ครบถ้วนหรือดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงได้จัดทำแนวทางการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติ โดยแบ่งแนวทางออกเป็น ๕ ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ ๑

บททั่วไปเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders Consultation)

๑. การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องคืออะไร

การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders Consultation) หมายถึง กระบวนการในการแสวงหาหรือรวบรวมข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบ หรืออาจได้รับผลกระทบ หรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับเรื่องนั้นอย่างแท้จริงไม่ว่าจะเป็น บุคคลธรรมดา กลุ่มบุคคล ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ (Stakeholders) เกี่ยวกับประเด็น หรือเรื่องที่จะดำเนินการ เพื่อนำข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะมาใช้ประกอบการพิจารณา หรือตัดสินใจว่าการตรากฎหมายในเรื่องนั้นจะส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด ประโยชน์ที่จะได้รับมีความคุ้มค่าหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ ผลที่ได้รับจากการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการบริหารราชการแผ่นดิน การออกกฎหมาย หรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย นอกจากนี้ การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ (Public Policy) ของฝ่ายบริหาร อันเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นช่องทางที่จะทำให้ผู้ร่างกฎหมายได้รับทราบความเห็นของผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าผู้เกี่ยวข้องนั้น จะเป็นประชาชน หน่วยงานของรัฐ หรือผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ อันจะช่วยทำให้กฎหมายนั้นมีเนื้อหาสาระ และกลไกที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสังคมอีกด้วย

๒. ทำไมจึงต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

๒.๑ เพื่อให้ผู้ร่างกฎหมาย กฎหมาย หรือกฎ ได้รับทราบข้อมูลที่ครบถ้วน

เพื่อใช้ข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายหรือกลไกของการดำเนินการของภาครัฐในเรื่องนั้น ๆ ทั้งนี้ ในส่วนของผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นประชาชน องค์กร ภาคเอกชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐก็จะได้รับทราบข้อมูลพื้นฐาน แนวทางการดำเนินการของภาครัฐ และเข้าใจสภาพปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติตั้งแต่เบื้องต้น นอกจากนี้ ในส่วนของการรับทราบข้อมูลที่ครบถ้วนนั้นจะทำให้สามารถพิจารณาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและสามารถเลือก กำหนดนโยบายหรือเลือกใช้มาตรการในการออกกฎหมายให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับบริบทของสังคมอย่างแท้จริง

๒.๒ เพื่อตรวจสอบความต้องการที่แท้จริงประชาชน

การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถสะท้อน ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของประชาชน ปัญหา ความต้องการพื้นฐานของประชาชนในชุมชน หรือปัญหาทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิต ของประชาชน ทำให้ผู้ร่างกฎหมาย กฎหมาย หรือกฎ สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการรับฟัง ความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ มาประกอบการวิเคราะห์และพัฒนามาตรการที่ได้รับจากการรับฟัง ความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ มาประกอบการวิเคราะห์และพัฒนามาตรการในการแก้ปัญหาเพื่อให้ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงต่อไป

๒.๓ เพื่อตรวจสอบผลกระทบของการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมาย

ข้อมูลที่ได้รับจากการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องถือเป็นข้อมูลสำคัญที่จะช่วยให้สามารถดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบของการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมาย (Compliance) ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่าควรกำหนดกลไกในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในเรื่องนั้น ๆ อย่างไร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและป้องกันมิให้เกิดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายจนเกินสมควร

๒.๔ เพื่อให้การกำหนดมาตรการในการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างโปร่งใส

การเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ และการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงนับเป็นอีกหนึ่งกลไกในการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐว่าเป็นไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส และตรงตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายหรือไม่

๒.๕ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง และต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมาย

ข้อมูลที่ได้รับจากการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลสำคัญที่จะช่วยให้หน่วยงานของรัฐสามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง และต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงในการปฏิบัติตามกฎหมาย รวมทั้งทราบถึงอุปสรรคปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในทางปฏิบัติภายหลังจากที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ ทำให้หน่วยงานของรัฐสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเพื่อให้สามารถยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓. ในการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องมีข้อควรพิจารณาใดบ้าง

รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องมีข้อควรพิจารณาที่สำคัญ ๔ ประการ ดังนี้

๓.๑ การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส ผู้ร่างกฎหมายต้องไม่ปกปิดข้อมูล และจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน

๓.๒ ข้อมูลที่จะนำไปใช้รับฟังความคิดเห็นต้องใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจข้อมูล และเกิดความสะดวกรวดเร็วต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกิดขึ้น

๓.๓ ผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน และไม่เป็นการสร้างภาระจนเกินความจำเป็น

๓.๔ ผู้ร่างกฎหมายจะต้องนำความคิดเห็นที่ได้รับมาสู่กระบวนการพิจารณาและตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย

๔. การไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง หรือรับฟังความคิดเห็นอย่างไม่มีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดผลอย่างไรบ้าง

การไม่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง หรือรับฟังความคิดเห็นอย่างไม่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดผลกระทบที่ตามมาหลายประการ ได้แก่

๔.๑ นโยบายหรือมาตรการที่กำหนดขึ้นจะไม่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน การมีกฎหมายไม่อาจแก้ไขปัญหาได้จริง หรืออาจใช้มาตรการทางกฎหมายไม่เหมาะสม ซึ่งหากได้จัด

ให้มีการรับฟังความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะทราบความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และสามารถหาแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมว่าจำเป็นจะต้องใช้มาตรการทางกฎหมายหรือไม่ หรือต้องใช้มาตรการทางกฎหมายในเรื่องใด นอกจากนี้ อาจเป็นการสร้างปัญหาใหม่เนื่องจากกฎหมายนั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

๔.๒ ก่อให้เกิดการโต้แย้ง คัดค้าน เนื่องจากประชาชนไม่มีสิทธิแสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว หรือนำไปสู่การไม่ไว้วางใจหน่วยงานของรัฐและการไม่ยอมรับและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ต่อมา นอกจากนี้ ความไม่ไว้วางใจดังกล่าวอาจเกิดจากการที่รับฟังความคิดเห็นไม่เหมาะสม เช่น ไม่ได้รับฟังผู้เกี่ยวข้องอย่างแท้จริงโดยเลือกรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่มที่ประสงค์ให้ผลการรับฟังความคิดเห็นเป็นไปในทางใดทางหนึ่ง อันจะนำไปสู่การขาดความโปร่งใสในการดำเนินการของภาครัฐได้อีกทางหนึ่งด้วย

๔.๓ ปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาการเผชิญหน้าของกลุ่มคนในสังคม เมื่อมีได้จัดให้ประชาชนมีเวทีในการแสดงความคิดเห็น ก็อาจนำไปสู่การเผชิญหน้ากันของกลุ่มที่ได้ประโยชน์และกลุ่มที่เสียประโยชน์จากนโยบายหรือร่างกฎหมายนั้น ปัญหาการก่อผลกระทบด้านลบแก่ประชาชนเนื่องจากหน่วยงานของรัฐไม่มีข้อมูลที่เหมาะสมและจำเป็นในการดำเนินการซึ่งอาจส่งผลร้ายต่อประชาชนมากกว่าที่ควรจะเป็น ปัญหาที่สำคัญประการสุดท้าย คือ การขาดการวางแผนบริหารงบประมาณที่ดี เนื่องจากการรับฟังความคิดเห็นต้องใช้งบประมาณในการสนับสนุนหากไม่ได้วางแผนในการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก็อาจต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นโดยไม่มีแผนงบประมาณรองรับ หรือหากรับฟังความคิดเห็นโดยวิธีการที่ไม่เหมาะสมก็จะส่งผลต่อการสิ้นเปลืองงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์ หรือจำเป็นต้องดำเนินการใหม่

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์เพื่อกำหนดผู้เกี่ยวข้องซึ่งจะรับฟังความคิดเห็น (Stakeholder Analysis)

๑. “ผู้เกี่ยวข้อง” คือใคร

“ผู้เกี่ยวข้อง” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีหรืออาจมีสิทธิหรือหน้าที่ หรือที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย กฎหมาย หรือกฎ โดยบุคคลหรือหน่วยงานที่จะเป็นผู้เกี่ยวข้องอาจอยู่ในลักษณะของ

๑.๑ ผู้ประกอบการ บุคคล หรือกลุ่มบุคคลซึ่งอาจมีสิทธิหรือหน้าที่ หรือที่อาจได้รับผลกระทบรวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ กลุ่มบุคคลหรือชุมชน หรืออยู่ในพื้นที่ที่ได้รับอาจได้รับผลกระทบ รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องซึ่งมีวัตถุประสงค์กระทำการเพื่อประโยชน์ของกลุ่มบุคคลหรือชุมชนดังกล่าว

๑.๓ หน่วยงานของรัฐซึ่งมีภารกิจเกี่ยวข้อง หรือที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

๑.๔ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น

องค์กรที่เกี่ยวข้อง หมายความว่า สมาคมหรือมูลนิธิที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สภานิติบุคคลที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะบรรดาที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย กฎหมาย หรือกฎ

กรณีประชาชนทั่วไปนั้น หากหน่วยงานของรัฐเห็นว่าสมควรจะรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปก็สามารถกระทำได้ รวมทั้งอาจรับฟังความคิดเห็นหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงด้วยก็ได้

๒. แนวทางการกำหนดผู้เกี่ยวข้อง

การกำหนดผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีประโยชน์ได้เสียเป็นปัญหาที่ยุ้งยากในการรับฟังความคิดเห็น เนื่องจากผู้ที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบนั้นจะมีผู้ได้รับผลกระทบทั้งโดยตรงและโดยอ้อมอยู่ในพื้นที่และไม่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งหากพิจารณาไม่รอบคอบอาจไม่พบผู้ที่ได้รับผลกระทบ นอกจากนี้การกำหนดที่ไม่ถูกต้องจะเป็นผลให้ไม่ได้รับความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องที่แท้จริง รวมทั้งการกำหนดตัวผู้มีประโยชน์ได้เสียที่เกี่ยวข้องที่กว้างหรือแคบเกินไป ก็จะทำให้เกิดผลในทำนองเดียวกัน

๒.๑ การรวบรวมผู้เกี่ยวข้องซึ่งจะรับฟังความคิดเห็น

การรวบรวมผู้เกี่ยวข้องที่จะรับฟังความคิดเห็น ให้พิจารณาคำมุ่งหมายและขอบเขตของการบังคับใช้ตามมาตรการหรือหลักการของร่างกฎหมายที่จะตราขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดผู้เกี่ยวข้องที่จะรับฟังความคิดเห็น โดยในการดำเนินการให้จำแนกให้เห็นอย่างชัดเจนว่า มาตรการที่จะนำมากำหนดในร่างกฎหมายมีผลเป็นการกำหนดหน้าที่ หรือกระทบหรืออาจกระทบต่อบุคคลใดบ้าง ทั้งที่มีผลโดยตรงและโดยอ้อม

๒.๒ การจัดความสำคัญของผู้เกี่ยวข้องตามระดับของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

เมื่อดำเนินการตาม ๒.๑ เสร็จแล้ว ควรพิจารณาจัดระดับของผู้เกี่ยวข้องตามผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็น

๒.๓ วิธีการกำหนดผู้เกี่ยวข้องที่จะรับฟังความคิดเห็น

(๑) พิจารณาจากประเภทของบุคคลที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้แทนได้ เช่น ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านชุมชน เป็นต้น บุคคลกลุ่มนี้จะให้ข้อเท็จจริงที่ตรงประเด็น เพราะมาจากการเป็นผู้แทนโดยตำแหน่ง

(๒) กำหนดจากประชาชนในวงกว้าง

(๓) กำหนดจากส่วนพื้นที่ เช่น ผู้แทนผู้อยู่อาศัยในซอยเดียวกันหรือละแวกถนนเดียวกัน

(๔) กลุ่มผู้มีความเชื่อหรือศาสนาเดียวกัน กลุ่มบุคคลผู้มีความต้องการเป็นพิเศษ กลุ่มบุคคลที่ร่วมประโยชน์เดียวกัน

(๕) กลุ่มบุคคลผู้มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ อาจจะเป็นนักวิชาการที่ศึกษา มาทางด้านวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่ง กลุ่มเจ้าของร้านค้าที่เข้าใจถึงการค้าของชุมชนหรือนักอนุรักษ์นิยมที่เข้าใจปัญหาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

การรับฟังความคิดเห็นที่มีประสิทธิภาพ นอกจากจะหมายถึงการได้รับความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องอย่างละเอียดและครบถ้วนแล้ว ยังรวมไปถึงการสร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้เสนอร่างกฎหมาย ผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไปอีกด้วย ดังนั้น ในการเลือกวิธีการรับฟังความคิดเห็น หน่วยงานของรัฐสามารถเลือกใช้วิธีการรับฟังความคิดเห็นได้หลายวิธี โดยพิจารณาตามความเกี่ยวข้อง ขนาด และลักษณะเฉพาะของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละกลุ่ม และคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการรับฟังความคิดเห็นความเหมาะสมของวิธีการที่เลือก และการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ได้วิธีการรับฟังความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์กับการจัดทำร่างกฎหมายโดยหน่วยงานของรัฐมากที่สุด ภายใต้หลักความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า ความคล่องตัว และลักษณะงานที่สำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิบัติในฐานะฝ่ายเลขานุการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการประกอบกับมาตรา ๑๓ ของร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางและจะใช้วิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายวิธีดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้ (๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น (๒) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น (๓) การสัมภาษณ์หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น (๔) การสำรวจความคิดเห็น และ (๕) วิธีการอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเหมาะสม จึงเสนอแนวทางการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

๑. การสำรวจความเห็น การแสดงความคิดเห็นเป็นเอกสารเพื่อยื่นข้อเสนอโดยตรงหรือการส่งทางไปรษณีย์

เป็นกรณีที่ประชาชนเป็นผู้แสดงเจตนาต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยตรง ปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มี กลุ่มงานประสานการเมืองและรับเรื่องร้องทุกข์ เป็นหน่วยราชการในสังกัดของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่เป็นฝ่ายธุรการสนับสนุนภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงสามารถใช้ช่องทางนี้ได้ แต่ไม่ควรใช้วิธีนี้ในการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเป็นวิธีหลัก เนื่องจากเป็นเพียงวิธีการสำรวจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องโดยกว้าง ความคิดเห็นที่ได้จากวิธีนี้น่าจะเป็นความคิดเห็นในวงกว้าง โดยมากเป็นความคิดเห็นในเชิงปริมาณ ไม่มีรายละเอียดในเชิงลึกเพียงพอ และไม่มีน้ำหนักมากเท่าความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่รวบรวมได้จากวิธีการอื่น ๆ จึงเหมาะในการเป็นเครื่องมือสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่สนใจทั่วไป เพื่อเสริมกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องด้วยวิธีอื่น

๑.๑ การสำรวจความคิดเห็นและแบบสอบถาม (Surveys and questionnaires)

วิธีนี้น่าจะใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยจะต้องออกแบบแบบสอบถามให้เข้ากับปัญหาและเจาะจงให้ตอบประเด็นเฉพาะต่าง ๆ ให้ครบถ้วน

ข้อดี

- สะดวกในการเข้าถึงบุคคลจำนวนมาก อาจดำเนินการได้โดยติดต่อทางโทรศัพท์ตั้งจุดสำรวจความคิดเห็นทางไปรษณีย์หรือทางเว็บไซต์ได้

ข้อเสีย

(๑) วิธีการนี้จะต้องออกแบบแบบสอบถามให้ดี และต้องมีการทดสอบก่อนนำไปใช้จริงด้วย มิฉะนั้นหากแบบสอบถามไม่ดีจะทำให้ได้คำตอบไม่ชัดเจน

(๒) แบบสอบถามที่ยาว หรือซับซ้อนมากเกินไปจะทำให้ผู้ที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นไม่ยอมทำ หรือทำไม่เต็มที่

๑.๒ การประชาพิจารณ์ (Public Hearings) วิธีการนี้เป็นกาสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในวงกว้างเพื่อสำรวจความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับประเด็นปัญหา หรือร่างกฎหมายที่เสนอ

ข้อดี

เป็นเครื่องมือสำรวจความนิยมและความคิดเห็นทั่วไปในภาพรวมของประชาชนต่อร่างกฎหมายหรือประเด็นปัญหาที่เสนอ

ข้อเสีย

(๑) ไม่ใช่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นโดยตรง เนื่องจากขาดการติดต่อโดยตรงกับผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนที่สนใจจริง ๆ

(๒) ไม่เปิดโอกาสให้มีการพิจารณาประเด็นปัญหาอย่างถ่องแท้

(๓) ข้อมูลที่ได้จากการตั้งคำถามอาจมีจำกัด และไม่ใช่ความคิดเห็นเชิงลึกที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำร่างกฎหมาย

๑.๓ การเขียนส่งความคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษร (Written Submissions)

ตัวอย่างเช่น การแสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ การแสดงความคิดเห็นผ่านศูนย์รับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อดี

(๑) ไม่ใช่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นโดยตรง เนื่องจากขาดการติดต่อโดยตรงกับผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนที่สนใจจริง ๆ

(๒) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไม่จำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้นมารองรับภารกิจนี้ โดยอาจปรับใช้ร่วมกับศูนย์รับเรื่องร้องเรียนของสำนักงานซึ่งมีอยู่แล้ว

(๓) สามารถรับข้อมูลเป็นเอกสารจำนวนมากได้ เว้นแต่การส่งทางไปรษณีย์ที่ต้องควบคุมน้ำหนัก

(๔) เหมาะสำหรับผู้เกี่ยวข้องที่ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต หรือไม่สามารถเดินทางเพื่อมาเข้าร่วมการสัมมนาได้ประโยชน์ต่อการจัดทำร่างกฎหมาย

ข้อเสีย

(๑) ใช้เวลานาน ยุ่งยาก และเป็นภาระแก่ผู้เกี่ยวข้องที่ต้องการแสดงความคิดเห็น ประชาชนเสียเวลา ค่าใช้จ่ายเดินทางรวมทั้งค่าจัดส่งไปรษณีย์เพื่อยื่นเอกสารที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ผู้เกี่ยวข้องอาจไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้ครบถ้วนชัดเจน เนื่องจากไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะพิจารณาเชื่อมโยงระหว่างประเด็นปัญหาได้

๒. การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นวิธีที่สามารถเข้าถึงผู้เกี่ยวข้องและประชาชนที่สนใจได้กว้าง รวดเร็ว สะดวกต่อการทำงานของสำนักงานและผู้ที่ต้องการเข้ามาแสดงความคิดเห็น และมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตาม วิธีนี้อาจไม่สามารถเข้าถึงผู้เกี่ยวข้องที่แท้จริงได้ครบถ้วนทุกกลุ่ม จึงควรใช้เป็นวิธีการรับฟังความคิดเห็นพื้นฐานควบคู่กับการรับฟังความคิดเห็นผ่านวิธีการอื่น

๒.๑ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง ซึ่งเป็นวิธีการที่หน่วยงานของรัฐต้องใช้ในการรับฟังความคิดเห็นประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในทุกกรณี

ข้อดี

(๑) ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนที่สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

(๒) ประหยัดงบประมาณในการรับฟังความคิดเห็น

ข้อเสีย

(๑) ตรวจสอบได้ยากกว่าที่ผู้ที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือผู้แทนของผู้เกี่ยวข้องที่แท้จริงหรือไม่

(๒) ตรวจสอบได้ยากกว่าที่ผู้ที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือผู้แทนของผู้เกี่ยวข้องที่แท้จริงหรือไม่

(๓) ผู้เกี่ยวข้องบางกลุ่มอาจไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออินเทอร์เน็ตได้โดยสะดวก

๒.๒ การรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นวิธีการที่ต้องใช้ในการรับฟังความคิดเห็นประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในทุกกรณี

ข้อดี

(๑) ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนที่สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

(๒) ประหยัดงบประมาณในการรับฟังความคิดเห็น

(๓) สะดวกต่อการทำงานของสำนักงาน เนื่องจากสามารถเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ที่ตนเป็นผู้กำกับดูแล

ข้อเสีย

(๑) หากไม่มีการประชาสัมพันธ์หรือประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนที่สนใจจะไม่สามารถทราบได้ว่าจะต้องเข้าไปที่เว็บไซต์ใด และต้องดำเนินการอย่างไร เพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ตนสนใจ

(๒) ข้อมูลที่เผยแพร่จะต้องเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน และไม่มีจำนวนมากจนเป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป

(๓) ตรวจสอบได้ยากกว่าผู้ที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นเป็นผู้เกี่ยวข้องหรือผู้แทนของผู้เกี่ยวข้องที่แท้จริงหรือไม่

(๔) ผู้เกี่ยวข้องบางกลุ่มอาจไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศหรืออินเทอร์เน็ตได้โดยสะดวก

๒. การแสดงความคิดเห็นผ่านรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

เนื่องจากสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รวมถึงการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สาระความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กระบวนการทางด้านนิติบัญญัติและกิจกรรมของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกรัฐสภากับประชาชน ดังนั้น ภายใต้อำนาจหน้าที่จึงสามารถปรับมาใช้เพื่อการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติได้

ข้อดี

(๑) ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนที่สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวกและรวดเร็วและเป็นการสื่อสารสองทาง

(๒) สะดวกต่อการทำงานของสำนักงาน เนื่องจากสามารถเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาที่ตนเป็นผู้กำกับดูแล

ข้อเสีย

(๑) หากไม่มีการประชาสัมพันธ์หรือประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนที่สนใจจะไม่สามารถทราบได้ว่ารับฟังได้เมื่อไหร่ เพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ตนสนใจ

(๒) ข้อมูลที่เผยแพร่จะต้องเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน และครอบคลุมสามารถอธิบายได้เข้าใจในเวลาจำกัด

(๓) ผู้เกี่ยวข้องบางกลุ่มอาจไม่สามารถเข้าถึงได้เนื่องจากรายการจะมีเป็นบางช่วงเวลา

๔. การจัดประชุมของคณะกรรมการ

การรับฟังความคิดเห็นในรูปแบบการประชุมเป็นวิธีการรับฟังความคิดเห็นในวงแคบสามารถระบุตัวผู้เข้าร่วมและเลือกรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่มได้ละเอียดมากขึ้น โดยเฉพาะในกรณีที่ร่างกฎหมายที่ต้องการจะรับฟังความคิดเห็นมีเนื้อหาที่ยุ่งยากซับซ้อน หรือเป็นร่างกฎหมายที่หน่วยงานคาดว่าอาจเกิดความขัดแย้งทางความเห็นระหว่างผู้เกี่ยวข้องกลุ่มต่าง ๆ ในส่วนงานของคณะกรรมการนั้น มีการจัดประชุมอยู่เป็นประจำ ดังนั้น กรณีที่เป็น การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติสามารถใช้เวทีการประชุมของคณะกรรมการที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น เป็นเวทีในการรับฟังความคิดเห็นได้

ข้อดี

(๑) ได้ข้อมูลในเชิงลึกจากผู้เข้าร่วมประชุมทั้งที่เป็น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้องที่เป็นผู้ซึ่งหรืออาจมีสิทธิหรือหน้าที่หรือได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้น ๆ

(๒) ผู้เกี่ยวข้องและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ร่วมกันพิจารณาประเด็นที่เข้าถึงได้ยาก และซับซ้อน เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำร่างกฎหมาย

ข้อเสีย

(๑) การประชุมจะไม่มีประสิทธิภาพ ถ้าประธานในที่ประชุมไม่ควบคุมให้อยู่ในประเด็น

(๒) ผู้ที่เกี่ยวข้องที่เป็นผู้ซึ่งหรืออาจมีสิทธิหรือหน้าที่หรือได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้น ๆ อาจไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อต้องเผชิญหน้ากับฝ่ายตรงข้าม

(๓) อาจไม่สามารถถกเถียงได้ครอบคลุมในทุกประเด็น ด้วยข้อจำกัดทางเวลาหรืออาจเป็นเพราะมีการละเลยในประเด็นสำคัญ หากผู้เข้าประชุมไม่ได้คำนึงถึงเรื่องนั้นอย่างเพียงพอ ดังนั้นจะต้องอาศัยผู้ดำเนินการประชุมที่มีประสบการณ์

(๔) การประชุมของคณะกรรมการมีค่าใช้จ่าย เช่น เบี้ยประชุม ค่าใช้อาหารและเครื่องดื่ม ค่าจัดทำเอกสารการประชุม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางทั้งกรณีที่เป็นเอกชนและหน่วยงานราชการที่เบิกจากต้นสังกัด เป็นต้น ซึ่งเป็นภาระแก่งบประมาณแผ่นดิน

๕. การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ

การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการนั้น เป็นการวิเคราะห์และอภิปรายไปพร้อมกัน สามารถจัดประชุมได้ทั้งขนาดใหญ่หรือเล็ก โดยมีรูปแบบค่อนข้างเป็นทางการอาจเชิญนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ มาให้ความรู้หรือถกเถียงอภิปรายร่วมกัน จึงสามารถนำมาเป็นวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นได้

ข้อดี

(๑) สามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้ว่าต้องการข้อมูลในรูปแบบใด

(๒) ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายจากทุกภาคส่วน

(๓) เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจในประเด็นปัญหาและในร่างกฎหมาย

(๔) การเปิดโอกาสให้ร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา และร่างกฎหมายทำให้ได้ความคิดเห็นที่เป็นการวิเคราะห์ในเชิงวิชาการและมาจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

ข้อเสีย

(๑) มีค่าใช้จ่ายที่ต้องดำเนินการมากซึ่งเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้และการตกแต่งสถานที่ฝึกอบรม ค่าวัสดุ เครื่องเขียนและอุปกรณ์ ค่าประกาศนียบัตร ค่าถ่ายเอกสาร ค่าพิมพ์เอกสารและสิ่งพิมพ์ ค่าหนังสือแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสาร ค่าเช่าอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการฝึกอบรม ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ค่ากระเป๋าหรือสิ่งที่ใช้บรรจุเอกสารแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ค่าของสมนาคุณในการดูงาน ค่าสมนาคุณวิทยากร ค่าอาหาร ค่าเช่าที่พัก ค่ายานพาหนะ เป็นต้น

(๒) มีรูปแบบค่อนข้างทางการ จึงอาจทำให้ผู้เกี่ยวข้องบางส่วนไม่ยอมเข้าร่วม

(๓) หากจำเป็น หน่วยงานของรัฐต้องจัดสัมมนาในหลายพื้นที่ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเพื่อลดภาระในการเดินทางของผู้ที่ต้องการเข้าร่วมซึ่งอาจก่อให้เกิดภาระด้านงบประมาณ

(๔) ระยะเวลาในการเปิดอภิปรายมักจะมีน้อย เนื่องจากจะต้องฟังการบรรยายก่อน ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดสรรเวลาในการดำเนินงานให้เหมาะสม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

๖. วิธีการอื่นใดที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าเหมาะสม

เนื่องจากพลวัตของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การจะกำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็นในลักษณะตายตัวจึงเห็นว่าอาจไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก ฉะนั้น จึงเห็นควรให้มีคณะกรรมการแต่งตั้งโดยประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีผู้แทนจากทุกพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการเป็นผู้กำหนดวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นของร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนเป็นผู้เสนอ ซึ่งอาจจะใช้รูปแบบหรือวิธีการที่ได้กล่าวมาแล้วก็ได้ ทั้งนี้ ก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของประธานสภาผู้แทนราษฎรที่จะตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับมาดำเนินการต่อไป

ส่วนที่ ๔

กระบวนการรับฟังความคิดเห็น

๑. การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องจะเกิดขึ้นได้ในขั้นตอนใดบ้าง

๑.๑ ในขั้นก่อนการจัดทำร่างกฎหมาย : หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยหลักการเหตุผลความมุ่งหมาย ผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ และผลกระทบที่จะเกิดกับประชาชนให้ประชาชนทราบ และต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง

ทั้งนี้ ในกรณีที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้การจัดทำร่างฉบับใดต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นในขั้นก่อนการจัดทำร่างฉบับนั้นต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นในขั้นตอนนี้ด้วย

๑.๒ ในขั้นจัดทำร่างกฎหมายเสร็จแล้ว : หน่วยงานของรัฐอาจนำร่างกฎหมายที่จัดทำขึ้นไปรับฟังความคิดเห็นได้เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายให้เกิดความสมบูรณ์ หรือเป็นการรับฟังความคิดเห็นว่าร่างกฎหมายที่จัดทำขึ้นเป็นไปตามหลักการที่ได้มีการรับฟังความคิดเห็นตามข้อ ๑.๑ หรือไม่ โดยการรับฟังความคิดเห็นในขั้นตอนนี้จะเป็นไปตามที่หน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควร

๑.๓ การรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมในขั้นการพิจารณาร่างกฎหมาย อาจเกิดขึ้นได้ในแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้ :

(๑) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมีได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นให้ครบถ้วน อาจส่งเรื่องคืนให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องเพื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นให้ครบถ้วนได้

(๒) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อประกอบการตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเองหรือจะขอให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

(๓) ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภาแล้ว การรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมในขั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะเป็นไปตามข้อบังคับการประชุมของแต่ละสภาดังกล่าว

ซึ่งสามารถดำเนินการได้ในขั้นก่อนการบรรจุระเบียบวาระการประชุม ในขั้นการพิจารณาของ คณะกรรมาธิการ รวมถึงในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการร่วมกันของสภาผู้แทนราษฎรและ วุฒิสภา

๒. สิ่งที่จะนำไปรับฟังความคิดเห็นและข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานของรัฐอาจนำหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายไปรับฟังความคิดเห็น และเพื่อประโยชน์ในการรับฟังความคิดเห็น หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำข้อมูลเพื่อประกอบการรับฟัง ความคิดเห็นและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องหรือประชาชนทราบ อย่างน้อยในเรื่อง ดังต่อไปนี้

๒.๑ สภาพปัญหาและความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาหรือทำภารกิจในเรื่องนั้น รวมทั้งความมุ่งหมายและผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์

๒.๒ คำอธิบายหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายโดยใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย

๒.๓ บุคคลซึ่งได้รับผลกระทบหรืออาจได้รับผลกระทบ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก กฎหมายไม่ว่าเป็นด้านการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ หรือผลกระทบในทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

๒.๔ เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้มีระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการหรือการ กำหนดโทษทางอาญา รวมทั้งการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓. การกำหนดประเด็นในการรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานของรัฐต้องกำหนดประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็นให้ครบถ้วนและครอบคลุม หลักการหรือสาระสำคัญของร่างกฎหมายที่จะจัดทำขึ้น โดยการกำหนดประเด็นต้องชัดเจน ใช้ภาษา ที่เข้าใจง่ายและคำนึงถึงความรู้ความเข้าใจและความเกี่ยวข้องกับกฎหมายในเรื่องนั้นของผู้เกี่ยวข้อง แต่ละกลุ่มด้วย

๔. การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

๔.๑ ในการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง อย่างน้อยหน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการรับ ฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง

๔.๒ หน่วยงานของรัฐต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องซึ่งได้จัดแจ้งไว้ในระบบกลาง และผู้เกี่ยวข้องซึ่งหน่วยงานของรัฐเห็นควรรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม

๔.๓ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาเลือกใช้วิธีการรับฟังความคิดเห็นที่เหมาะสมกับผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งมีระดับของการมีส่วนได้เสียหรือการได้รับผลกระทบแตกต่างกัน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น โดยวิธีการที่เหมาะสมกับผู้เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ให้ใช้วิธีการรับฟังความคิดเห็นแบบเข้มข้น เช่น การสัมภาษณ์ ที่จะทำให้ได้ความคิดเห็นของ ผู้เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณา

๔.๔ ให้หน่วยงานของรัฐแจ้งรายชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ได้รับฟังความคิดเห็นตามข้อ ๔.๒ ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องไว้ในระบบกลาง

๕. ขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ การประกาศเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานของรัฐต้องประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นใน เรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) วิธีการรับฟังความคิดเห็น เช่น การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น การสัมภาษณ์ หรือ การเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็นหรือวิธีการอื่นใด

(๒) ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็น : ซึ่งต้องกำหนดระยะเวลาให้เพียงพอที่ผู้เกี่ยวข้องหรือประชาชนจะสามารถให้ความคิดเห็นได้ โดยในกรณีที่เป็นารับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางหรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้นควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

(๓) ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นตามข้อ ๒

(๔) สถานที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น

(๕) รายละเอียดเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและช่องทางการติดต่อสอบถามหรือขอข้อมูลเพิ่มเติม

๕.๒ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่หรือที่ติดต่อของผู้เกี่ยวข้อง ให้แจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบถึงการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น หรือจะแจ้งให้ทราบถึงการประกาศรับฟังความคิดเห็นได้ โดยการแจ้งอาจกระทำผ่านระบบกลาง หรือหน่วยงานของรัฐจะแจ้งผู้เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรทราบโดยตรงก็ได้

๕.๓ การรับฟังความคิดเห็นตามวิธีการที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเหมาะสม โดยให้นำข้อพิจารณาเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นตามแนวทางที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๑ มาใช้ประกอบการดำเนินการ

๕.๔ หน่วยงานของรัฐจัดทำและเผยแพร่รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นตามแนวทางที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๕

ส่วนที่ ๕

การจัดทำและเผยแพร่รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และการตรวจสอบการรับฟังความคิดเห็น

เมื่อรับฟังความคิดเห็นแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนำผลการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและให้ผู้เกี่ยวข้องหรือประชาชนสามารถตรวจสอบการดำเนินการดังกล่าวของหน่วยงานของรัฐได้ โดยดำเนินการตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

๑. การจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ประกอบด้วย

๑.๑ ระบุประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

๑.๒ สรุปความคิดเห็นในแต่ละประเด็นของความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เช่น แบ่งเป็นกลุ่มที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือมีความคิดเห็นเป็นอย่างอื่น

๑.๓ ผลการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐ โดยระบุคำชี้แจงเหตุผลในการนำความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา หรือการปรับปรุงหรือไม่ปรับปรุงหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย

๑.๔ สรุปข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งได้แก่ วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น จำนวนครั้ง ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง และพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

๒. การเผยแพร่รายงานสรุปผลรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานของรัฐต้องเผยแพร่รายงานสรุปผลรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางและวิธีการอื่นด้วยก็ได้ เช่น เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐ

การจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ร่างกฎหมายที่มีได้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับประชาชน ร่างกฎหมายที่จำเป็นต้องตราขึ้นโดยรีบด่วน เพื่อประโยชน์สำคัญของประเทศเกี่ยวกับความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือร่างกฎหมายอื่นที่ไม่มีผลกระทบต่อประชาชน หน่วยงานของรัฐจะไม่เปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว หรือจะเปิดเผยตามที่เห็นสมควรก็ได้

๓. การตรวจสอบการรับฟังความคิดเห็น

ในกระบวนการเสนอร่างกฎหมายต้องเสนอรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นไปพร้อมกับร่างกฎหมายและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย โดยหน่วยงานที่จะทำหน้าที่ตรวจสอบเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น ได้แก่ คณะกรรมการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งหรือคณะกรรมการผู้ได้รับมอบหมายในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เป็นผู้เสนอความเห็นว่าต้องมีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ คณะกรรมการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้ง เมื่อตรวจสอบรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นแล้วหากเห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมิได้มีการดำเนินการให้ครบถ้วน ให้ส่งเรื่องคืนหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องเพื่อดำเนินการให้ครบถ้วน และในกรณีที่เห็นว่าดำเนินการครบถ้วนแล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๓.๒ คณะกรรมการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งหรือคณะกรรมการผู้ได้รับมอบหมายในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ เมื่อตรวจสอบรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นแล้วเห็นว่าสมควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้มีข้อมูลประกอบการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จะดำเนินการดังกล่าวเองหรือจะแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

ประเด็นการตรวจสอบการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ

๑. ตรวจสอบการวิเคราะห์ผู้เกี่ยวข้องว่าครบถ้วนและครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็น แล้วหรือไม่

- ครบถ้วนและครอบคลุมแล้ว
- ควรรับฟังผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังนี้

๒. ตรวจสอบกระบวนการรับฟังความคิดเห็นว่า

- ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- ถูกต้องตามแนวทางการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ
- ยังไม่ถูกต้องครบถ้วน เนื่องจาก

๓. ตรวจสอบความคิดเห็นที่ได้รับจากการรับฟังความคิดเห็นว่าครบถ้วนและเพียงพอที่จะนำมาประกอบการพิจารณา แล้วหรือไม่

- ครบถ้วน
- สมควรรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจาก.....

๔. ตรวจสอบรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

- ดำเนินการถูกต้องแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- ได้มีการจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมกรณีมีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม
-

บรรณานุกรม

“ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐” (๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๑๗๘ ง.หน้า ๔๘.

ประกาศสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.(๒๕๖๑).

เรื่อง กรอบหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องเพื่อจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ วรรคสอง กรณีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑.

ประกาศสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.(๒๕๖๑).เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑.

ประกาศรัฐสภา.(๒๕๔๕).เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕.

ประกาศคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.).(๒๕๔๕).เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ

ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” (๖ เมษายน ๒๕๖๐).ราชกิจจานุเบกษา,เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก. หน้า ๒๐.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กองพัฒนากฎหมาย.(๒๕๖๐).คู่มือเบื้องต้นเกี่ยวกับการ

ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.กรุงเทพฯ .

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กองพัฒนากฎหมาย. (๒๕๖๑). ร่างแนวทางการรับฟังความคิดเห็น

ของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย. (เอกสารอัดสำเนา). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กองพัฒนากฎหมาย.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการเตรียมการรองรับการดำเนินการตาม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.(๒๕๖๑).การสัมมนาเชิงปฏิบัติการในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คณะทำงานจัดตั้งชีวิตที่ ๑.๑.๒.๓ ระดับความสำเร็จในการ

เตรียมความพร้อมในการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (๒๕๖๑).สรุปกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คณะทำงานจัดตั้งชีวิตที่ ๑.๑.๒.๓ ระดับความสำเร็จในการ

เตรียมความพร้อมในการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (๒๕๖๑).สรุปผลการทบทวน ศึกษา และเปรียบเทียบกระบวนการตราพระราชบัญญัติ

ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจากผลการดำเนินงานที่
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ดำเนินการแล้ว. กรุงเทพฯ :
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คณะอนุกรรมการจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย.(๒๕๖๑).องค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ :
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักกรรมการ ๑ สำนักกรรมการ ๒ สำนักกรรมการ ๓.
(๒๕๕๕).การทำรายงานพิจารณาร่างกฎหมาย. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักกรรมการ ๑ สำนักกรรมการ ๒ สำนักกรรมการ ๓.
(๒๕๖๑).รายงานการศึกษาแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ :
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คณะทำงานจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.(๒๕๖๒).รายงานผลการศึกษาหน้าที่และอำนาจ
หน่วยงานต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อการปฏิบัติหน้าที่รองรับ
การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.
กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คณะทำงานจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.(๒๕๖๒).รายงานผลศึกษาแนวทางการปฏิบัติหน้าที่
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและแนวทางการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ
ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา คณะอนุกรรมการติดตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.(๒๕๖๐).
รายงานผลการพิจารณาเรื่อง การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีการตรากฎหมายลำดับรอง. กรุงเทพฯ :
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักกฎหมาย.(๒๕๖๑).เอกสารประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ). กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๖๐).หนังสือเรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมาย
ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๖๑
ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๑.

อาพัทธ์ สุขะนันท์.(๒๕๖๑).ผลงานเชิงคุณภาพกระบวนการรองรับบทบัญญัติใหม่ในการ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐.
กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ภาคผนวก

คำสั่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำสั่งคณะกรรมการเตรียมการรองรับการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ที่ ๑/๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ ได้มีคำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ ๗๖๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการรองรับการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อเตรียมความพร้อมการปฏิบัติราชการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้มีความถูกต้องสมเจตนารมณ์ และเตรียมการรองรับสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้นภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น เพื่อให้การปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในฐานะฝ่ายเลขานุการของสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงสมควรเตรียมความพร้อมในด้านการดำเนินงานตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้บังเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม อาศัยอำนาจตามคำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ ๗๖๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบข้อพิจารณาและข้อสั่งการของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย

๑. ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒	ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นางสินี สัมมี	คณะกรรมการ
๕. นายพงษ์พันธุ์ จุลอคง	คณะกรรมการ
๖. นางสาวศกิมินาภรณ์ สุวรรณรงค์	คณะกรรมการ
๗. นายเดชชาติ จันทรัตน์	คณะกรรมการ
๘. นายวิชาญ ทรายอ่อน	คณะกรรมการ
๙. นางสาวศุภกร ยันตระกุล	คณะกรรมการ
๑๐. นางสาวเกศกนก เข้มตรง	คณะกรรมการ
๑๑. นายศักดิ์ดา ภารา	คณะกรรมการ
๑๒. นายแดนชัย ไชวิเศษ	คณะกรรมการ
๑๓. นายปณชัย แ้วนใหญ่	คณะกรรมการ
๑๔. นายวีร์วัฒน์ เปรมนิธิวัฒน์	คณะกรรมการ

- ๒ -

๑๕. นายปฐมพงษ์ วงศ์วิเศษ	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวสุภาพร อาจเดช	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๗. นายพูนเพิ่ม กฤษณะวณิช	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. นางแสงดาว สุกุลปราโมทย์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. นางสาวสิรินทรา ขวัญสง่า	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะทำงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. ศึกษา วิเคราะห์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
๒. ศึกษา วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีหน้าที่ในการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
๓. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำคู่มือการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๔. ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำ การรายงานตัวชีวิตของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในเรื่องนี้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
๕. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการเตรียมการรองรับการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย

ให้สำนักกรรมการธิการ ๓ ในฐานะเป็นสำนักผู้รับผิดชอบหลักอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของคณะทำงาน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(นางสาวสุนทร รักเมือง)

ประธานคณะกรรมการเตรียมการรองรับ
การดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย